

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΕΤΟΣ 19ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΟΥ 82 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Ο ΜΑΘΗΤΟΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ τη δεκαετία 1940-1950

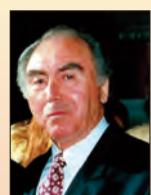
Από τις πιο νοσταλγικές αναμνήσεις είναι εκείνες της μαθητικής ζωής. Είναι τα χρόνια της αθωότητας που βάζουν στις παιδικές φιλίες γερά θεμέλια και τις διατηρούν εφ' όρου ζωής. Βρίσκεις κάποιον συμμαθητή σου που έχεις να τον συναντήσεις πενήντα χρόνια και κάτι μέσα σου πεταρίζεις, σαν να συναντάς έναν πολύ δικό σου άνθρωπο. Καθένας βέβαια έχει το δικό του κύκλο συμμαθητών που εκπροσωπεί μια συγκεκριμένη εποχή, κι αυτόν μόνο μπορεί να εξιστορήσει. Το ίδιο κάνει και ο συγγραφέας της παρούσας εργασίας.

Είχαμε την απυχία να μαθητεύσουμε (Δημοτικό και Γυμνάσιο) την ταραγμένη δεκαετία 1940-1950, που ήταν η χειρό-

1933. Γυμναστικές Επιδείξεις του Δημοτικού Σχολείου Ραχούλας, με δάσκαλο το Βαγγέλη Τζωανόπουλο. Κάτω από τα νεαρά τότε πλατάνια, οι γονείς των μαθητών.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλιας
lampgriv@gmail.com

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΥΜΑ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ ΣΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

Γράψαμε άλλοτε στα "Ζωγλοπίτικα Χρονικά" και συγκεκριμένα στο 33ο φύλλο (Απρίλιος 2000) για τη μεγάλη μετανάστευση Ζωγλοπίτων στην Αμερική κατά το πρώτο ίμισυ του 20ου αιώνα. Η μετανάστευση αυτή που στα πρώτα της βήματα ήταν αθρόα και μαζική, σιγά - σιγά άρχισε να εκτονώνεται και να εκφυλίζεται για πολλούς και διαφόρους λόγους.

Χρήστος Τσιμάκης, Γιάννης Σιώκος και Θεόδωρος Καραγάρης, μετανάστες στη Γερμανία.

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγάννης

Η Αμερική στα χρόνια εκείνα ήταν στο στάδιο που έβαζε τα γερά θεμέλια για μια μελλοντική ανάπτυξη αλλά δεν ήταν η χώρα που περιμέναν να βρουν και να πλουτίσουν οι μετανάστες. Οι δουλειές ήταν έξω στην ύπαιθρο, το μεροκάματο φτηνό και όχι πάντοτε διαθέσιμο. Εκείνοι που περιμέναν να πλουτίσουν πατώντας στην Αμερική απογοητεύτηκαν και άρχισαν να επανακάμπτουν. Η διαβίωσή τους εκεί ήταν πολύ δύσκολη και σκληρή.

Άλλοι επέστρεψαν από πατριωτικούς στοιχείους.

Συνέχεια στην 4η σελ.

1. Ο μαθητόκοσμος της Ραχούλας τη δεκαετία 1940-1950 ...σελ. 1-3
2. Το δευτεροκύμα στο ίμισυ του 200Y αι.1-4
3. Έθιμα της Πρωταπριλίας και Πρωτομαγίας1-4
4. Η Ραχούλα άλλοτε και τώρα1-5
5. Τα Δημοτικά Τραγούδια της Ξενιτάς2
6. Συνδρομές στα "Ζωγλοπίτικα χρονικά"2
7. Κοινωνικά2
8. Προσφορές στη μνήμη αγαπημένων προσώπων2
9. Σαρακατσάνοι και κλεφτουριά5
10. Πασχαλινές εκδηλώσεις6
11. Ραχούλα-Παλιοζωγόλη από τον παλιό δρόμο6
12. Οψήφιος, βαρύς χειμώνας7
13. "Απρύτης με τα λουόσια και Μάνη με τα ρόδα"7
14. Από τη ζωή των παραθεριζόντων (1926)8
15. "Τρείς περδικούλες" (ποίημα)8
16. "Μαγικό τραγούδι της Άνοιξης" (παιδικό ποίημα)8
17. Νικηταράς ο "Τουρκοφάγος"8
18. Η σημασία του πυρετού9
19. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης9
20. Εφημερίδες και περιοδικά που λάβαμε9
21. Εγώ ενάντια σε μένα10
22. Μονή Πέτρας (Καταφύγι)10
23. Χαίρε, τάφε των ορθίων!11
24. Θέματα που καίνε!11
25. Βουλευτικές εκλογές 201212
26. Τέλη ύδρευσης στο Ζωγρά12
27. Νέα το χωριό12

Έθιμα Πρωταπριλίας και Πρωτομαγίας (Ήθη - έθιμα - παραδόσεις)

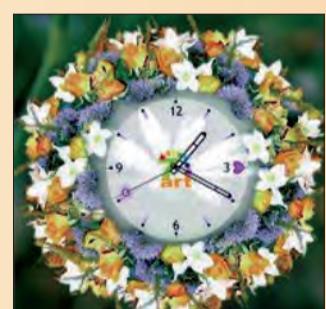

Γράφει ο
Θωμάς Κίσσας

Πρωταπριλιά. Πρωταπριλιά είναι η πρώτη μέρα του Απρίλη. Σύμφωνα με το Ρωμαϊκό Ημερολόγιο ήταν ο δεύτερος μήνας του χρόνου. Έχει τριάντα μέρες και πήρε το όνομά του από το λατινικό ρήμα aperire που σημαίνει ανοίγω, γιατί το μήνα αυτόν ανοίγουν τα λουλούδια. Σύμφωνα με την παράδοση, ο Απρίλιος ήταν αφιερωμένος στη θεά Αφροδίτη που την

τιμούσαν με μεγαλοπρεπείς γιορτές την 1η αυτού του μήνα. Ήταν επίσης αφιερωμένος και στο θεό Απόλλωνα, από τη λαϊκή ονομασία του οποίου (Aperta), ίσως κατά μία εκδοχή να πήρε το όνομα του.

Σε πολλές περιοχές αποκαλούν και σήμερα τον Απρίλιο Γρίλλη, δηλαδή γκρινιάρη, γιατί συνήθως το μήνα αυτό τελειώνουν τα φτωχικά αποθέ-

Η Ραχούλα άλλοτε και τώρα Η χωμάτινη πλατεία και οι λασπωμένοι δρόμοι

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατσιούλας

Το καλοκαίρι του 2008 αποφάσισα να ξεναγήσω τη γυναίκα μου στο χωριό μου, τη Ραχούλα. Άλλωστε κι εγώ είχα πολλά χρόνια να πάω και στη μνήμη μου διατηρούσα πολλές εικόνες του χωριού από τα μαθητικά μου χρόνια. Αφού περάσαμε τη Σέκλιζα, προχωρήσαμε προς τα Χάνια και τη πρώτη ευχάριστη διαπίστωση ήταν ο φαρδύς ασφαλτοστρωμένος δρόμος. Στη βρύση Βουλω-

μένη, αναγκαστική στάση. Έπρεπε να ξαναδώ τη βρύση που έπαιρνε νερό η μάνα μου το καλοκαίρι. Εκείνη βρισκόταν στο βάθος του βατιώνα και το νερό έτρεχε από μια φλούδα. Αντ' αυτής τώρα υπάρχει μια σύγχρονη βρύση κοντά στο δρόμο. Καμιά σχέση με την παλιά.

Δεύτερη στάση στη Λούτσα, όπου, μετά βασάνου ξεχώρισα τον κήπο της μάνας μου, από τον οποίο απέμεινε μια μικρή λωρίδα κοντά στο αυλακόνερο. Τον υπόλοιπο τον πήρε ο δρόμος.

Επόμενη στάση στο Κόμμα Καραγιάνη. Εκεί εξήγησα στη γυναίκα μου ότι τον καιρό που πήγαινα στο Δημοτικό,

Συνέχεια στην 4η σελ.

Η χωμάτινη πλατεία της Ραχούλας περί το 1938. Στο βάθος δεξιά, η παλιά εκκλησία και το καμπαναριό

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Νίκη Βολιώτη (587)	20	Βάσιος Θεάκος (608)	20
Βασιλική Κομπούρα-Δρόσου (589)	20	Ελένη Γ. Κουμπούρα (609)	30
Βάιος Πιτσαριώτης (590)	20	Κων/νος Ζογλοπίτης (611)	20
Κων/νος & Μαρία Τζωαννόπουλου(591)	30	Ιωάννης Απ. Γκορτσάς (612)	20
Αντωνία Βρέκου (593)	10	Φώτης Κορκόντζελος (613)	15
Φωτεινή Κωτσιαρίδη (594)	30	Βασίλης Ζογλοπίτης (614)	30
Αλέκος Κωτσιαρίδης (595)	20	Κιτρούλα Τσούτσουρα (615)	20
Φώτης Καρλάφης (596)	20	Χρυσούλα Τσούτσουρα (616)	20
Γεώργιος Ι. Καφαντάρης (597)	10	Έλλη Ρουμπή (619)	20
Κώστας Λ. Τσιμάκης (598)	20	Παρασκευή Κ. Λιάπη(620)	10
Αποστόλης Β. Τσιμάκης (599)	20	Ανώνυμος (621)	20
Αναστάσιος Κουντουράς (600)	30	Σούλα Κάμπα (622)	30
Δημήτρης Κουντουράς (601)	50	Νίκη & Φιλιώ Παπασωτηρίου (625)	100
Παρασκευή Καλαμάρα (602)	30	Αγγελιά Μαρούτσου (626)	50
Βασιλική Μισδανίτη-Σουλιώτη (603)	20	Αναστάσιος Γρυμπογιάννης (627)	50
Ευάγγελος Καραγάννης (604)	20	Χαρίλαος Κολοβός (628)	30
Ελένη Μπαλωμένου-Νάκα (605)	30	Ανώνυμος (ΕΤΕ:6/3/12) (629)	20
Δάφνη Ανυφαντή-Δήμου (606)	15	Αριστείδης Κατσαρός (630)	50
Θεοδώρα Σμυρνή-Δήμου (607)	35	Χρυσούλα Κατσιούλα (631)	15

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα μοναδικά έσσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογ/σμό 368/558733-64 της Εθνικής Τράπεζας αφού δηλώσετε το όνομά σας.

Από το βιβλίο της Σουλας Τόσκα-Κάμπα

"Τα δημοτικά τραγούδια της ξενιτιάς"

I. Ούλα τα δέντρα την αυγή δροσιά 'ναι φορτωμένα
κι εμένα τα ματάκια μου δάκρυα 'ναι γεμισμένα.
Μάνα με κακοπάντρεψες και μ' έδωκις στο βλάχο,
μ' ο βλάχος έχει πρόβατα, μ' ο βλάχος έχει γίδια.
Τρεις μήνους κάνει στα βουνά κι τέσσερους στους κάμπους
κι πέντε κάνει στο μαντρί, γίνεται ένας χρόνος.
Κι εγώ κοιμώμι μοναχή στο στρώμα, στο κρεβάτι,
έχου τη ρόκα μ' συντροφιά, τ' αδράχτι μου κουβέντα.

Από την Αγόριανη

II. Μεγάλον όρκο έκαμα στα ξένα να μην πάω,
τ' είδα 'ναν ξένο άρρωστο, στη μέση στο παζάρι.
Πέτρα είχε προσκέφαλο και μια σανίδα στρώμα
κι εκεί καθόταν κι έκλαιγε κι στους διαβάτες λέγει:
-Διαβάτες που διαβαίνετε κι ξένοι που περνάτε,
μην τύχει και περάσετε στη δόλια μου τη μάνα,
μην πείτε πως με βρήκατε στη μέση στο παζάρι,
χωρίς στρώμα και σκέπασμα και δίχως μαξιλάρι.

Από τα Άγραφα Ευρυτανίας

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλης τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ευπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Εδώ γελάμε

Ανέκδοτο

Τα ... πεθερικά

Ενα αντρόγυνο μαλώνει στο αυτοκίνητο.
Μετά από καυγά ο άντρας βλέπει δύο γιαδούρια κι λέει στη γυναίκα του:

- Συγγενείς σου είναι;
- Και η γυναίκα του απαντάει:
- Ναι. Τα πεθερικά μου!

Αινιγματα

1. Πώς λέγονται τα παιδιά της γης;
 2. Χιλιοτρύπητο λαγήνι και σταλιά νερό δε χύνει.
 3. Πώς λέγεται αυτός που πουλάει φωτιά;
 4. Θάλασσα είναι νερό δεν έχει, βουνό είναι χώμα δεν έχει, κάμπος είναι χόρτα δεν έχει πόλη δίνει σπίτια δεν έχει.
 5. Φίδι είναι μεσ'
- στο λάδι κι έχει ήλιο στο κεφάλι.
- ισθλήν γ. 5, Σιναίδηχ. 4, Α. Αλιμπούριοφ. 2, Ζ. αρχιτεκτονικής. 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βασιλείου Γ. Ντίνου και
μητέρα του Γεωργίου και
του Αλέξανδρου Ντίνου σε
ηλικία 84 ετών.

5. Στις 12 Απριλίου
2012 απεβίωσε εκτάκτως ο
Φώτης Βασιλείου Κωτσια-
ρίδης, σε ηλικία 68 ετών.

6. Στις 17 Απριλίου 2012
απεβίωσε ο Αναστάσιος
Στέλιος Τσιάκης, ετών 75.
Ο Τάσιος ήταν μετανάστης
στην Αυστραλία και ζούσε με
την οικογένειά του (παιδιά
και εγγόνια) στο μεγάλο νησί
Τασμανία, όπου και κηδεύτη-
κε. Ερωτευμένος με το Πα-
λιοζωγλόπι, ερχόταν κάθε
χρόνο τελευταία και έκανε
σχέδια, αλλά η μοίρα διαφορετικά αποφάσι-
σε.

7. Ο Χρήστος Ράντης
απεβίωσε εκτάκτως τη Μ.
Πέμπτη, 12 Απριλίου 2012,
σε ηλικία 64 ετών. Ο
Χρήστος ήταν γιος του Θύ-
μου Ράντη και της Αγαθής
Μιχαήλ Μήτρα. Ζούσε μόνιμα
στην Καρδίτσα, όπου και
εργαζόταν ως δημόσιος υπάλληλος.

Παρακαλούμε θερμά τους απανταχού χωριανούς
μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (γέννηση,
βάπτιση, γάμο, επιτυχία κλπ.) να ενημερώνουν κά-
ποιο μέλος του Δ.Σ. ή μέλος της Συντακτικής Επιτρο-
πής αποστέλλοντας -αν υπάρχει- και σχετική φωτο-
γραφία, προκειμένου να το δημοσιεύσουμε στα "Ζ.Χ."

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Η Αφροδίτη και ο Λά-
μπρος Γριβέλλας κατέθε-
σαν το ποσό των εκατό
(100) ευρώ στη μνήμη
των γονέων Νικολάου και
Βασιλικής Μήτρα και των
θείων Θωμά και Αικατε-
ρίνης Γρυμπογιάννη.

2. Στη μνήμη της Τασούλας Β. Τσιότρα, οι εξαδέλφες της
κατέθεσαν στο Μορφωτικό Σύλλογο τα παρακάτω χρη-
ματικά ποσά:

Νίκη Παπασωτηρίου 50 ευρώ
Φιλίτσα Παπασωτηρίου 50 ευρώ

3. Ο Αναστάσιος Γρυμπογιάννης πρόσφερε στο Μ.Σ. Ρα-
χούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της Αναστα-
σίας Τσιότρα (610).

4. Οι Γεώργιος και Αλέξανδρος Ντίνος πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό
των 40 ευρώ στη μνήμη της μητέρας των Χαρίκλειας Β. Ντίνου (592)

5. Ο Μάρκος Ζαχαρής (618) πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας
το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της μητέρας του Βιρ-
γίνιας Ζαχαρή.

6. Ο Δημήτρης Κοντακτός πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας
το πο

Ο ΜΑΘΗΤΟΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ τη δεκαετία 1940-1950

Συνέχεια από την 1η σελ.

τερη του περασμένου αιώνα και, η φτώχεια, η δυστυχία και η τρομοκρατία που βίωνε ο ελληνικός λαός, είχε αντίτυπο και στη λειτουργία των σχολείων -όταν λειτουργούσαν- και στην ψυχολογική κατάσταση του μαθητόκοσμου.

Στο Δημοτικό Σχολείο της Ραχούλας πρωτοπόργια το Σεπτέμβρη του 1941. Ο πατέρας μου αγόρασε από τα βιβλιοπωλεία της Καρδίτσας τα απαραίτητα σχολικά είδη, δηλαδή ένα Αλφαριθμητάρι, μια πλάκα με κοντύλι και το απαραίτητο σφουγγαράκι, ένα τετράδιο με πέντε χαράκια για την αντιγραφή και ένα με κουτάκια (καντριγέ) για την αριθμητική και ακόμα ένα μαύρο μολυβάκι και μια μικρή γομολάστικα. Όλα αυτά τα πολύτιμα για μένα εφόδια δε χόρταινα να τα περιεργάζομαι. Τέλος τα τοποθέτησα στο ολοκαίνουργο σακούλι μου. Εκείνο το σακούλι είχε τη δική του ιστορία. Την προηγούμενη χρονιά (1940) είχε παντρευτεί ο μπάρμπας μου ο Κώστας και η μανιά την επομένη του γάμου με έβαλε να καθίσω επάνω στα προικιά της νύφης για γούρι - δεν έρω βέβαια πόσο γούρι της έφερα-. Η θειά μου η Βαγγέλη - κατά το έθιμο- με "μαντλώσε" μ' ένα κόκκινο σακούλι κεντημένο με ωραίες παραστάσεις, (άνθη, πουλιά κλπ..)

Το πρώιμο Δευτέρας, με το χτύπημα της καμπάνας, αφού ζώστηκα χιαστί το γεμάτο σακούλι, ο πατέρας μου με πήρε από το χέρι και με οδήγησε στο σχολείο. Περιπτώνα περιγράψω το χτυποκάρδι μου για το άγνωστο που με περίμενε. Πώς θα είναι η δασκάλα; αυστηρή ή καλοσυνάτη; Οι άλλοι μαθητές, το περιβάλλον;

Στην είσοδο του σχολείου με υποδέχτηκε η δασκάλα. Ήταν η Βασιλική (Κούλα) Ξάνθου από τα Τρίκαλα. Η δασκάλα με έπιασε από το ελεύθερο χέρι μου - με το άλλο κρατούσα σφιχτά το χέρι του πατέρα μου- και με έσυρε μαλακά προς το μέρος της. Ήταν η πιο κρίσιμη ώρα και πολύ δυσκολεύτηκα ν' αφήσω το χέρι του πατέρα μου. Ήταν σαν ν' αποχωρίζομεν το γνώριμο δικό μου κόσμο και να ταξίδευα στο άγνωστο. Η δασκάλα μου ήταν μια γλυκιά, καλοσυνάτη και γλυκομήτη ποπέλα και αυτό με βοήθησε να προσαρμοσθώ γρήγορα στο σχολικό περιβάλλον

Το σχολείο του χωριού μας ήταν από τα λίγα σχολεία που λειτούργησαν χωρίς διακοπές όλο το διάστημα της κατοχής κι αυτό γιατί συγκεντρώθηκαν εκεί για ασφάλεια πολλοί χωριανοί δάσκαλοι που υπηρετούσαν στην πόλη και σε χωριά του κάμπου. Στο διάστημα της κατοχής υπηρέτησαν στη Ραχούλα: η Βασιλική Ξάνθου, ο Βαγγέλης Τζωαννόπουλος, ο Αρετή Γρυμπογιάννη, ο Βασίλης Παπασωτηρίου, ο Δημήτρης Μήτρας, ίσως και άλλοι που δεν τους θυμάμαι.

Το διδακτήριο του σχολείου μας ήταν μονοτάξιο (είχε μια μεγάλη αίθουσα), τύπου Συγγρού, το σχολείο όμως λειτουργούσε ως τριθέσιο (με τρεις δασκάλους). Τα άλλα δύο τμήματα λειτουργούσαν σε δυο διαμορφωμένες αίθουσες στον πρώτο όροφο του Βακούφ'κου. Αυτό ήταν ένα παμπάλαιο κτήριο, που, εκτός από το σχολείο στέγαζε τον Αστυνομικό Σταθμό, το Κοινοτικό Γραφείο και στο ισόγειο ένα μπακάλικο. Θυμάμαι ότι για να μπούμε στην ανατολική αίθουσα, περνούσαμε μέσα από τη δυτική. Σε γενικές γραμμές όμως, συγκρίνοντάς τις με τις υγρές και σκοτεινές αίθουσες που βρήκα τη δεκαετία του 1980 σε μερικά σχολεία, εκείνες ήταν ευάερες και ευήλιες, ζεστές και υγιεινές.

Με την ευκαιρία, πρέπει να πούμε και για τη θέρμανση. Το σχολείο βέβαια δεν είχε την πολυτέλειαν την αγοράσει ξύλα για το χειμώνα. Έτσι, μας υποχρέωναν, κάθε πρώιμο προσερχόμαστε στο σχολείο με ένα ξύλο στη μασχάλη για τη σόμπα. Αν δεν έφερνες ξύλο, δεν περνούσες την είσοδο, που τη φύλαγαν κέρβεροι επιμελητές των ανώτερων τάξεων. Όχι πως δεν είχαμε ξύλα στο σπίτι, αλλά παιδιά ήμασταν και συχνά λησμονούσαμε. Τότε το λόγο είχαν οι φράχτες των γειτόνων. Ξεκολούσαμε ένα παλούκι, το σπάζαμε και λύναμε

Αίθουσα διδασκαλίας της εποχής εκείνης

το πρόβλημά μας, τουλάχιστο για εκείνη τη μέρα. Τα παράπονα των ...θυμάτων στον Τζωαννόπουλο πήγαιναν βροχή, αλλά... τρέχα γύρευε να βρεις τον ένοχο! Ο δραστήριος όμως Βαγγέλης Τζωαννόπουλος απορώ πως κατάφευγε σ' αυτή τη μεθόδευση, αντί να ζητήσει από τους γονείς των μαθητών να φέρουν με τα ζώα τους ένα δυο φορτώματα καυσόξυλα στην αρχή της σχολικής χρονιάς για να μην ταλαιπωρούνται τα παιδιά τους. Δεν πιστεύω ότι οι χωριανοί θα αρνούνταν να το κάμουν.

Απ' ότι θυμούμαι, το μεγάλο πρόβλημά μας εκείνη την εποχή ήταν η έλλειψη διδακτικών βιβλίων. Έτσι, ο δάσκαλος αναγκαζόταν να γράφει περίληψη του μαθήματος στον πίνακα, απ' όπου εμείς την αντιγράφαμε στα τετράδια. Στην τάξη του Τζωαννόπουλου υπήρχε διπλός πίνακας και, αφού έγραφε στον πρώτο, τον έσπρωχνε επάνω και συνέχιζε στον δεύτερο, ενώ εμείς ξεχεριαζόμασταν στην αντιγραφή. Είναι σαν να βλέπω ακόμα εκείνα τα ολοστρόγυλα τυπογραφικά γράμματα του δασκάλου μας! Κάποιος συμμαθητής μας είχε ένα μοναδικό βιβλίο, με τον τίτλο: "Απασα η Ύλη των Μαθημάτων του Δημοτικού Σχολείου". Ήταν ένα πολυσύλιδο βιβλίο με χοντρά εξώφυλλα και τον κάναμε θεό να διαβάζει εκείνος κι εμείς να ακούμε!

Από τους συμμαθητές μου εκείνους διατήρω στη μνήμη μου τους: +Χρήστο Βασιλάκο, Λάμπρο Ζαχαρή του Παν., + Κώστα Κωτσιαρίδη, +Λάμπρο Κοντακτσή, Θωμά Κωστίκα, Θωμά Μπέλλο, +Λάμπρο Νάκα, +Νίκο Παπαδημητρίου, Θωμά Τσιούκη, +Αρετή Γριβέλλα, +Βάιο Μπούτλα, Βασίλη Ζαχαρή, Κούλα Θεάκου, Αμαλία Κατσαρού, +Φροσύνη Παπαδημητρίου, Αλίκη Σουλιώτη, +Γεωργία Σουλιώτη, και άλλους που η μνήμη μου δε συγκράτησε. Δυστυχώς οι μισοί έχουν φύγει από τη ζωή.

Το 1947 ήταν η δισέχητη χρονιά για το χωριό και για το σχολείο μας. Αρχές του Φελεβάρη αρκετές οικογένειες, μεταξύ των οποίων και η δική μου, μετακόμισαν κακήν κακώς στην Καρδίτσα και το καλοκαίρι του ίδιου χρόνου όλο το χωριό μετακινήθηκε στον κάμπο. Άλλοι στην Καρδίτσα και άλλοι στην Αγιοπηγή. Σκόρπισαν και οι συμμαθητές μου και για αρκετά χρόνια χάσαμε την επαφή. Για δύο χρόνια (1948 και 1949) το Δημοτικό Σχολείο της Ραχούλας, συγχωνευμένο και με άλλα ορεινά σχολεία, λειτούργησε σε ένα πλινθόκτιστο οίκημα, ιδιοκτησίας Λάμπρου Κατσιούλα, κοντά στις γραμμές του τρένου. Εκεί φοίτησαν όσοι έμεναν στην Καρδίτσα.

Θωμάς Μπέλλος, + Μιχάλης Πόλκος, Λάμπρος Γριβέλλας, + Θωμάς Κωστάκος, μαθητές Γυμνασίου, και ο Χρήστος Τσιμάκης, μαθητευόμενος ράπτης, με τη φυσαρμόνικα.

Στο Γυμνάσιο

Οι Ραχουλιώτες και προπολεμικά έστελναν τα παιδιά τους στο Γυμνάσιο. Σ' αυτό συντελούσε η έλλειψη γόνιμου εδάφους για καλλιέργειες μεγάλης απόδοσης, αλλά περισσότερο πιστεύω ότι κανένας δεν ήθελε να υπερεργήσει στην έλλειψη της θερμανσης στην έπιπλη ζωή των μαθητών τους. Ακόμα και οι πιο φτωχοί έκαναν τα αδύνατα δυνατά για να σπουδάσουν τα παιδιά τους. Μαθητές Γυμνασίου κατά τη δεκαετία του 1940 από τη Ραχούλα, μεγαλύτερους από μένα, θυμάμαι τους: +Θωμά Κατσιούλα, Τάσιο Ζαχαρή, Τάσιο

Βρέκο, Κώστα Τζωαννόπουλο, Σταμάτω Γρυμπογιάννη, Παναγιώτη Κατσιούλα, +Γιώργο Ντόλκερα, Βασίλη Καραγιάννη, +Θωμά Δερματά, Περικλή Κορκόντζελο, Κώστα Μπούτλα, Φούλα Τζωαννοπούλου, +Βασίλη Ντίνο, Κούλα Σουλιώτη, +Κώστα Μήτρα, +Τάσιο Ζάϊρα, Βασίλη Κίσσα, Θωμά Κίσσα, Βαγγέλη Νάκα, +Χρήστο Ξεδιά, Αναστασία Ράπτη, Θανάση Παπαδημητρίου, Δημήτρη Παπαδημητρίου.

Το φθινόπωρο του 1949 το χωριό "επαναπατρίσθηκε", αλλά τώρα οι μαθητές Γυμνασίου αντιμετώπιζαν διπλό πρόβλημα: στέγης και διατροφής. Όσες οικογένειες έφυγαν από την Καρδίτσα, άφησαν πίσω κάποια πλίθινα παραπήγματα, στα οποία στεγάστηκαν προσωρινά οι μαθητές. Οι υπόλοιποι νοικιάσαν δωμάτια - ο θεός να τα κάμει δωμάτια- γύρω από την οδό Κουμουνδούρου συνήθως, στα οποία διέμεναν ανά δύο και τρεις μαζί. Τα δωμάτια εκείνα ήταν στην πλειονότητά τους παλαιοί στάβλοι και αποθήκες, που οι ιδιοκτήτες τους τα διασκεύασαν σε δωμάτια για να πάρουνται κάποιο ενοίκιο. Για έπιπλα, ύδρευση, μπάνιο κλπ, ούτε λόγος και τουαλέτα στο οικόπεδο!

Το πρόβλημα της διατροφής ήταν εντονότερο και εξαρτιόνταν αποκλειστικά από το "τρουβά" που ερχόταν από το χωριό κάθε Τετάρτη. Κάθε Σάββατο μεσημέρι -τότε γίνονταν μαθήματα και το Σάββατο- όλος ο μαθητόκοσμος του χωριού

Στοιβαγμένοι σ' ένα αχούρι και σταυροπόδι στο πάτωμα

-αγόρια και κο

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΥΜΑ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ ΣΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Βαλκανικό Πόλεμο και στον μετέπειτα Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Έτσι η μετανάστευση άρχισε να ξεθωριάζει, να απονεί και να αραιώνει. Τελευταίος μετανάστης στην Αμερική ήταν ο Γιώργος Κορδάτος. Τον Βασίλη Παπαδάκη δεν μπορούμε να τον θεωρήσουμε μετανάστη στην Αμερική διότι αυτός τελείωσε Θεολόγος καθηγητής και γύρω στο 1935 πήγε στην Αμερική να κάνει καριέρα στην εκεί ομογένεια με εξασφαλισμένη εκ των προτέρων τη θέση.

Στο μεταξύ μεσολάβησαν στην πατρίδα μας μεγάλα και συνταρακτικά γεγονότα όπως η Μικρασιατική καταστροφή, ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος, η τριπλή κατοχή και Αντίσταση και τέλος ο επάρτος και αδελφοκτόνος εμφύλιος πόλεμος. Η Ελλάδα έπαθε μεγάλες και ανεπούλωτες καταστροφές. Τελειώνοντας ο αλληλοσπαραγμός τον Αύγουστο του 1949, η Ελλάδα ήταν η πιο ρημαγμένη και καταστραμμένη χώρα της Ευρώπης.

Το καλοκαίρι του 1947 έγινε η μετακίνηση των ορεινών, ημιορεινών αλλά και χωριών που ήταν κοντά σε βουνά, σε χωριά του πεδινού χώρου. Οι κρατούντες τότε πίστευαν ότι μετά τη λήξη του εμφυλίου, οι χωρικοί επιστρέφοντας στα χωριά τους θα παρέμεναν έτσι προκειμένου να συνεχίσουν τη ζωή τους όπως και οι πρόγονοί τους. Δεν αντιλήφθηκαν ότι αυτό το τράνταγμα, το προσωρινό ξερίζωμα, θα αποτελούσε την αιτία της ομαδικής εγκατάλειψης των χωριών από τους κατοίκους προς αναζήτηση καλύτερης, ανθρώπινης ζωής φεύγοντας είτε στο εξωτερικό είτε στο εσωτερικό, σε μεγάλες πόλεις.

Επέστρεψαν βέβαια οι κάτοικοι των χωριών τέλη του 1949 και αρχάς του 1950, αλλά οι συνθήκες που διαμορφώθηκαν τώρα δεν είχαν καμία σχέση με το χθες. Όλες οι υποδομές είχαν καταστραφεί είτε από τον εμφύλιο είτε από την μακροχρόνια απουσία των κατοίκων και η διαβίωσή τους ήταν δύσκολη, πολύ δύσκολη. Λόγω όμως απολύτου ανάγκης, οι νέοι της ορεινής υπαίθρου παρέμειναν στα χωριά καραδοκώντας την κατάλληλη ώρα και ευκαιρία.

Η Γερμανία που είχε καταστραφεί, ισοπεδώθηκε κυριολεκτικά κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μετά τη λήξη αυτού άρχισε την ραγδαία, την άνευ προηγουμένου ανάπτυξή της, κυρίως η Δυτική Γερμανία. Με τον πλούτο που λεηλάτησαν από τις κατεχόμενες χώρες και τον είχαν ασφαλίσει σε Ελβετικές Τράπεζες και με την εισροή στη χώρα αμέτρητων εκατομμυρίων δολαρίων από της Η.Π.Α., είτε με την μορφή επενδύσεων ή ενισχύσεων στη Δυτική Γερμανία, επετελέσθη ένα οικοδομικό θαύμα. Από τα χαλάσματα, τα συντρίμμια του πολέμου, αναδύθηκε μια άλλη Γερμανία με μια τεράστια βιομηχανία, η οποία για να λειτουργήσει χρειάζονταν πέραν από τα γερμανικά εργατικά χέρια και πολλά εκατομμύρια εργατών από άλλες χώρες.

Την εποχή που η Γερμανία ζητούσε εκατομμύρια εργάτες για να λειτουργήσει η κολοσσιαία βιομηχανία της, η Ελλάδα ήταν μια φτωχή και υπανάπτυκτη χώρα. Στην Ελλάδα δεν γίνονταν επενδύσεις ξένων για ανάπτυξη και περίσσευε η φτώχεια, η ανέξια, η μιζέρια, η αδεκαρία και πολλές χιλιάδες εργατικά χέρια ήταν παροπλισμένα. Είχε λοιπόν, ανάγκη από ένοιο σκληρό συνάλλαγμα και αυτό θα γίνονταν με την μετάβαση εργατών στο εξωτερικό.

Σταθμίζοντας την οικονομική κατάσταση της χώρας η τότε κυβέρνηση αποφάσισε να συνάψει με την κυβέρνηση της Δυτικής Γερμανίας σύμβαση, παραβλέποντας το θέμα των γερμανικών πολεμικών επανορθώσεων προς την Ελλάδα, σύμβαση βάσει της οποίας η Γερμανία σε πρώτη φάση θα απορροφούσε περί τους 300.000 εργάτες, οι οποίοι αργότερα έφτασαν στο μισό εκατομμύριο.

Στην Αθήνα και σε άλλες μεγάλες πόλεις ανοίχτηκαν γραφεία μετανάστευσης για τη Γερμανία και οι Έλληνες εργάτες, με τη σύμβαση στο χέρι και το διαβατήριο, αναχωρούσαν για τις διάφορες πόλεις της Γερμανίας. Οι υποψήφιοι εργάτες γνώριζαν εκ των προτέρων την πόλη και το εργοστάσιο στο οποίο θα εργάζονταν. Η μετανάστευση ήταν καλά οργανωμένη βέβαια αλλά οι συνθήκες που θα εύρισκαν οι Έλληνες εκεί ήταν συνθήκες γκέτο, δυσάρεστες και αποκαρδιωτικές.

Οι εργάτες από διάφορες χώρες της Ευρώπης και φυσικά και από την Ελλάδα, αναγκαστικά εγκαταστάθηκαν σε τούνελ και παραπήγματα κοντά στα εργοστάσια, τα οποία προηγουμένως είχαν χρησιμοποιηθεί από εργάτες κατασκευαστές των μεγάλων αυτών βιομηχανιών. Η κατάσταση των εγκαταστάσεων αυτών δεν βρίσκονταν σε καλή κατάσταση και εκεί οι διαιμένοντες εργάτες ζύγιζαν σε συνθήκες όχι ανθρώπινες. Αργότερα τους επιτράπηκε να νοικιάσουν σπίτια μέσα στις πόλεις και να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους. Επίσης και οι δουλειές που δουλευαν οι Έλληνες εργάτες ήταν ανθυγιεινές και επικίνδυνες. Ήταν δουλειές που τις απέφευγαν οι Γερμανοί εργάτες. Κοντολογίς οι ξένοι εργάτες ήταν Β' κατηγορίας και τους χρησιμοποιούσαν σε βιομηχανίες που δύσκολα θα δουλευαν ντόπιοι εργάτες. Οι ξένοι εργάτες ήταν, ας πούμε, οι Αλβανοί της Ελλάδας.

Αργότερα που οι συνθήκες βελτιώθηκαν τόσο στον τομέα εργασίας όσο και στον τομέα διαβίωσης, πολλοί Έλληνες όπως και ξένοι εργάτες δραστηριοποιήθηκαν και σ' άλλους τομείς και άνοιξαν δικές

τισμό για να λάβουν μέρος στον Α' και Β'

τους επιχειρήσεις. Μετέφεραν τις οικογένειές τους στη Γερμανία δημιούργησαν εκεί οικογένειες. Έστειλαν τα παιδιά τους σε γερμανικά σχολεία αλλά παράλληλα το ελληνικό κράτος ανέλαβε την δέσμευση να επανδρώσει τα γερμανικά σχολεία, όπου φοιτούσαν Έλληνες μαθητές, με Έλληνες δασκάλους και καθηγητές ώστε τα παιδιά να μην στηρθούν της ελληνικής παιδείας.

Με τους πρώτους εργάτες που έπιασαν δουλειά στη Γερμανία άρχισαν να καταφθάνουν εδώ τα πρώτα εμβάσματα, τα οποία αυξάνονταν με την παράλληλη αύξηση των εργατών. Το μάρκο, γερμανικό τότε νόμισμα, ήταν από τα σκληρά νομίσματα και περιζήτητο στην αγορά συναλλαγμάτων. Με την εισροή του μάρκου άρχισε σιγά - σιγά να κινείται και η ελληνική αγορά, να πάρουν αξία τα ακίνητα, οικόπεδα και κτίρια και να ανοίγουν οι δουλειές μέσα στη χώρα μας και κυρίως στις μεγάλες πόλεις. Έτσι δημιουργείται και μια άλλη μορφή μετανάστευσης και τα χωριά αρχίζουν να αποδύναμώνουν και να φθίνουν.

Μέσα στις εκαντόνδες χιλιάδες Έλληνες που μετανάστευσαν στη Γερμανία για δουλειά ήταν και μερικές δεκάδες εργάτες και από το χωριό μας. Μερικοί μετέβησαν στη Γερμανία οικογενειακώς και παρέμειναν εκεί μέχρι της συντάξεως τους και κατόπιν επέστρεψαν στο χωριό. Άλλοι παρέμειναν για χρόνια και αφού συγκέντρωσαν ένα σεβαστό χρηματικό ποσό με το οποίο θα μπορούσαν ν' ανοίξουν στην Ελλάδα κάποια δουλειά, επέστρεψαν και εγκαταστάθηκαν στην Καρδίτσα. Άλλοι δούλεψαν για λίγα χρόνια είτε γιατί η ζωή εκεί και η εργασία δεν τους ικανοποιούσε ή η υγεία τους, λόγω εργασίας ή κλίματος, επιδεινώθηκε, οπότε και επέστρεψαν στο χωριό μας.

Μετανάστες εκτός της Γερμανίας είχαμε και στη Σουηδία με αρκετούς συγχωριανούς μας καθώς και στη μακρινή Αυστραλία, Τασμανία και Καναδά. Εκεί οι μετανάστες, μπορούμε να πούμε, ρίζωσαν με τις οικογένειές τους και στήμερα μετρούμε δεύτερη και τρίτη γενιά.

Απαριθμώντας τόσες δεκάδες ονόματα μεταναστών, κάποιους θα ξεχάσουμε και γι' αυτό και προκαταβολικά ζητάω συγγνώμη, πρόθυμος να συμπεριλάβω τα τυχόν ξεχασθέντα ονόματα στο προσχές φύλλο των "Ζ.Χ.".

Στη Γερμανία μετανάστευσαν οι: 1) Γιάννης Μανώλης και η σύζυγός του Γεωργία Κωτσιαρίδη, 2) Μήτσιος Δήμος και η σύζ, Αγαθή Κολοβού, 3) Ξεδιάς Παναγιώτης και η σύζ, Ελένη Γριβέλλα, 4) Βασίλης Κολοβός και η σύζ, Αγορή Κολλημένου, 5) Λάμπρος Βασιλάκος. Αυτοί παρέμειναν στη Γερμανία μέχρι συνταξιδότησης. 6) Νίκος Καρλάφης και η σύζ, Στυλιανή Κωστάκου, 7) Θεόδωρος Καραγιώργος και η σύζ, Ευαγγελία Γρυμπογιάνη, 8) Κώστας Τσιούκης και η σύζ, Ξανθή Κωτσιαρίδη, 9) Στέφος Νάκας και η τότε σύζ, Αικατερίνη Κωτσιαρίδη, 10) Στέλιος Νασιάκος και η σύζ, Φωτεινή Καραγιάνη, 11) Βασίλης Τσιμάκης και η σύζ, Μαρία Κομπούρα, 12) Γιάννης Σιώκος, 13) Γιάννης Κομπούρας, 14) Μήτρος Καραγιώργος, 15) Λάμπρος Νάκας, 16) Βαγγέλης Τσιούκης, ο οποίος υπήρξε και θύμα της γερμανικής ασφάλτου, 17) Χρήστος Σιώκος, 18) Λάμπρος Κορκόντζελος, 19) Μήτρος Τίγκας, 20) Βαγγέλης Δημητρός, 21) Λάμπρος Κοντακτός, 22) Δημήτρης Κελεπούρης, 23) Σωτήρης Γριβέλλας, 24) Χρήστος Μπούτλας.

Στη Σουηδία μετανάστευσαν οι παρακάτω: 1) Αποστόλης Βρέκος και η σύζ, Ευαγγελία Ρίζου, 2) Βαγγέλης Κατσιούλας και η σύζ, Αικατερίνη Ρίζου, 3) Κώστας

Η Ραχούλα άλλοτε και τώρα
Η χωμάτινη πλατεία και οι λασπωμένοι δρόμοι
Συνέχεια από τη σελ. 1

εκείνο το σημείο έκλεινε από τις κατολισθήσεις. Για να περνώ, έβγαζα τα παπούτσια ή τα γουρούτσαρχα και τις κάλτσες μου, περνούσα τις λάσπες ξυπόλητος και στη συνέχεια στο λαγκάδι του Μαρότη έπλενε τα πόδια μου και φορούσα κάλτσες και παπούτσια.

Ακολουθήσαμε τον καινούργιο δρόμο, στην πλαγιά, και με χαρά διαπίστωσα ότι κάτω από το νεκροταφείο υπήρχε γήπεδο μπάσκετ 5X5. Παντέρημο όμως, χωρίς παιδιά! Άθελά μου αναπόλησα το παρελθόν, τότε που ο άθλιος εκείνος λασπόδρομος έβριθε από ανθρώπους και ζώα. Τι ωφελούν τάχα τα σύγχρονα έργα, όταν λείπουν οι άνθρωποι;

Άλλη απογοήτευση, όταν φτάσαμε στην πλατεία του χωριού. Παντέρημη η πλατεία και κλειστά τα καφενεία. Προχωρήσαμε προς την εκκλησία. Περιφραγμένη, με ανθόκηπους, με το ηρώο και το ωραίο καμπαναριό με το ρολόγιο. Ο νους μου όμως ταξίδεψε στην παλιά εκκλησιά μας. Στο υπόστεγο της νότιας πλευράς και στο πεζούλι που εμείς οι μαθητές της εξοχής τρώγαμε τα μεσημέρια το ψωμοτύρι μας. Πιο πίσω, με ευχάριστη έκπληξη διαπίστωσα ότι τα τρία πελώρια δέντρα που στον ίσκιο τους καθόμασταν τα μεσημέρια της άνοιξης υπήρχαν στη θέση τους. Θυμήθηκα και τις αμέτρητες τσούχτρες που δε μας άφηναν σε ησυχία! Βαδίσαμε πεζή το δρομάκι προς το παλιό πατρικό μου σπίτι και το διπλανό του ξαδέρφου μου Γιάννη, που και τα δυο προ ετών είχαν πουληθεί. Ήθελα απλώς να τα δω. Όλα αλλαγμένα και επτασφράγιστα.

Επιστρέψαμε στην πανέμορφη πλακόστρωτη πλατεία, στολισμένη με τα παμπάλαια πλατάνια της και νότια το όμορφο σχολείο του χωριού. Έρημη η πλατεία, κλειστό και το σχολείο. Τότε γύρισα πολλά χρόνια πίσω, όταν ήμουν μαθητής στο Δημοτικό. Η πλατεία του χωριού μας ήταν χωμάτινη, αλλά υπήρχε ζωή. Εμείς οι μικροί μαθητές ήμασταν πάνω από 140, με τρεις δασκάλους και δε μας χωρούσαν οι αίθουσες. Καθόμασταν από τρεις μαθητές σε κάθε θρανίο. Εκεί στη χωμάτινη πλατεία στα διαλείμματα κάναμε μεγάλο σαματά, με κρύο και ζέστη, με βροχή και χιόνι, με φωνές, με γέλια και τραγούδια. Παίζαμε το κουτσό, το κρυφτούλι και το κυνηγητό. Γύρω από την πλατεία ήταν τέσσερα καφεπαντοπωλεία που είχαν τα πάντα: καφέ, ζάχαρη, μακαρόνια, ρύζι, λάδι, πετρέλαιο, καραμέλες, ακόμη και ψιλικά και είδη ραπτικής, το δε καφεπαντοπωλείο του Θύμιου Παπαδημητρίου είχε και υφάσματα(ντρίλα) και το άσπρο πανί κάμποτ, όπως τα σημερινά τζιν.

Το χωριό μας δεν είχε βρύσες με τρεχούμενο νερό και τα μαγαζιά το έφερναν από τη Καμάρα με βαρέλες και το βάζανε σε μεγάλα πήλινα πιθάρια ή και ξύλινα βαρέλια και με μια κουτάλα βγάζανε το νερό και μας έδιναν να πιούμε, αφού πρώτα αγοράζαμε ένα ζαχαρωτό ή δυο τρεις καραμέλες. Εκεί στη χωμάτινη πλατεία τις μέρες του Πάσχα, της Παναγίας και του Θωμά μαζεύονταν όλοι οι κάτοικοι του χωριού -μικροί, μεγάλοι- και κάνανε δυο χορούς, οι γυναίκες μπροστά και πίσω οι άνδρες και τραγουδούσαν τοπικά τραγούδια, μια φορά οι άνδρες και επαναλαμβάναν οι γυναίκες (αντιφωνικά). Εκείνες τις μέρες όλοι οι χωριανοί ήταν σαν μια μεγάλη οικογένεια, χωρίς μίση και καιγάδες.

Άλλη μεγάλη συγκέντρωση γινόταν στις γυμναστικές επιδείξεις του Σχολείου, στις μεγάλες γιορτές και τις Κυριακές που οι χωριανοί δεν δουλεύανε και η εκκλησία δε μας χωρούσε. Μετά βίας πήγαινες ν' ανάψεις ένα κερί και ν' ασπαστείς τις άγιες εικόνες. Το πάτωμα της εκκλησίας

ήταν επιστρωμένο με εγχώριες πλάκες από τα Παραθράκια, υπήρχε δε και γυναικωνίτης, υπερυψωμένος στο πίσω μέρος, για τις γυναίκες. Όταν σχολούσε η εκκλησία, η πλατεία γέμιζε από κόσμο. Εκεί στα καφενεία οι περισσότεροι άνδρες παίζανε κοντσίνα και ξερή, από το πρώι με το βράδυ, για ένα λουκούμι ή για ένα ποτηράκι κονιάκ με καραμέλα ψαράκι! Έβλεπα εκεί τον αστυνόμο του χωριού, με τα γαλόνια και τις καλογυαλισμένες μαύρες μπότες να πίνει τον καφέ του και, όταν δεν ήθελε να τον ενοχλούν, κολλούσε το τραπέζι στο τοίχο και έπιανε τρεις καρέκλες, στη μια να κάθεται, στην άλλη ν' απλώνει τα πόδια του και στην τρίτη να βάζει το καπέλο του! Ευχόμουν τότε ν' αξιωθώ κι εγώ να γίνω αστυνόμος. Η ευχή μου εκπληρώθηκε, αλλά ποτέ δεν έχω πιεί τον καφέ μου σε τρεις καρέκλες!

Επίσης εκεί στη χωμάτινη πλατεία, στον ανατολικό πλάτανο, έσφαξε ο Μήτρος Ράπτης μαζί με το γιο του Φώτη τις γίδες και τις προβατίνες, ενώ στο δυτικό πλάτανο, στην άλλη άκρη της πλατείας, ήταν το υπαίθριο κρεοπωλείο του Στέργιου Τσιάκη. Ο μεγαλύτερος όμως σαματάς στην πλατεία γινόταν το Μάη, που οι βαλμάδες συγκέντρωναν εκεί τα αλογομούλαρα του χωριού για να τα βγάλουν στη βοσκή στις χέρσες εκτάσεις, στον Μαυρογάννη, στις Φτελέις και αλλού. Οι βαλμάδες ήταν 3-4 και φύλαγαν τα ζώα για μια οκά καλαμπόκι το κεφάλι, επί ένα μήνα. Φαντάζεστε τι γινόταν, μετά από βροχή, στους λασπωμένους δρόμους!

Εντύπωση μου έκανε τότε ο γιατρός Παπαλεωνίδας που πήγαινε εκτός από τα χωριά του πρώην Δήμου Ιτάμου και σε Σπινάσα, Σαραντάπορο, Ρούσο, Καλλιφώνι και άλλα, μια φορά την εβδομάδα σε κάθε περιοχή. Ο γιατρός είχε έναν μεγαλόσωμο γάιδαρο, καλύτερον και από άλλο, που πήγαινε καβάλα, με σέλα και χαλινάρι. Κάθε Πέμπτη που πήγαινε Κούτσουρο, Βελέσι, Απιδιά και Παλιούρι, συναντιόμασταν από το διάσελο του Ζάχου έως στις Φτελέις στο λαγκάδι. Φορούσε ένα αδιάβροχο από εκείνα που είχαν οι καουμπόδες και στα πόδια φορούσε μαύρες μπότες. Θυμάμαι ακόμα ότι στο λαγκάδι του Μαρότη το Νοέμβρη οι χωριανοί έστηγαν 3-4 καζάνια και "έψηναν" το τσίπουρο. Όταν περνούσαμε από εκεί η μυρωδιά μας έσπαγε τα ρουθούνια.

Συνεχίσαμε το οδοιπορικό μας προς το Παλιζωγλόπι. Φτάσαμε στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής που τη βρήκαμε κλειστή και, αφού κάμαψε το σταυρό μας, φύγαμε με σκοπό να πάμε στο πατρικό μου σπίτι, στον Κάτω Μαχαλά. Δυστυχώς ο δρόμος ήταν αδιαπέραστος από βάτα και θάμνους και επιστρέψαμε άγρακτοι. Προχωρήσαμε και, όταν φτάσαμε στο Σταυρό, σταματήσαμε και έδειξα στη γυναίκα μου του Γιώτη, τη Δρακότρυπα, το Δρακόμυλο και το λημέρι των κλεφτών. Πήγα πιο πέρα, φώναξα δυνατά και άκουσα τον αντίλαλο της φωνής μου σε όλες τις βουνοκορφές. Με λύπησε το γεγονός ότι πουθενά δεν άκουσα κυπροκούδουνα, βελάσματα αρνιών και κατσικιών ούτε γαβγίσματα σκυλιών. Μόνο το κρώξιμο μιας κίσσας και το ράμφισμα ενός δρυοκόλαπτη στα ξερά έλατα για να βγουν τα σκουλήκια και τα μυρμήγκια με τα οποία τρέφεται. Είδα κι ένα αετό ν' ακροζυγίζεται πάνω από τις ψηλές Τσιούκες. Έβαλα τα δάχτυλα στο στόμα και του σφύριξα δυνατά δυο τρεις φορές και, ώ του θαύματος, ο αετός μου απάντησε με ένα παρατεταμένο σφύριγμα. Αυτό έκαμε τρομερή εντύπωση στη γυναίκα μου.

Πήρα τότε τη φλογέρα μου και με πολύ παράπονο έπαιξα το επιτραπέζιο: "Θέλ'τε δέντρα μ' ανθίστε, θέλ'τε κι μαραθείτε./ Στον ίσκιο σας δεν κάθομαι, ουδέ κι στη δροσιά σας...".-

Σαρακατσάνοι και κλεφτουριά

Από το βιβλίο του Αγγελου Ζαχαρόπουλου
"ΤΑ ΤΑΡΑΓΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1940-1950"

Οι Σαρακατσάνοι, εκτός από την άμεση συμμετοχή τους στην κλεφτουριά, ήταν τροφοδότες και στήριγμά της. Το επιβεβαίωνε ο καθηγητής Μαυρογάννης: "Οι Σαρακατσάνοι όχι μόνο επάνδρωσαν ένα μεγάλο μέρος του αρματολισμού και της κλεφτουριάς αλλά και τροφοδότησαν σε σταθερή και συνεχή βάση επί αιώνες τις ένοπλες δυνάμεις, πριν και μετά τον αγώνα της παλιγγενεσίας. Τούτο εξηγεί και τις υφιστάμενες μαρτυρίες για την εκ του πλησίον διαβίωση Σαρακατσάνων και κλεφτών επαναστατών, και τις ταυτόχρονες μετακινήσεις των μεν και των δε στα καλοκαιρινά και χειμερινά βοσκοτόπια. Ιδιαίτερα κατά την επανάσταση του 1821, οι Σαρακατσάνοι είχαν κυριολεκτικά επωμισθεί, αυτοβούλως και αφιλοκερδώς, την ευθύνη της επιμελητείας στρατευμάτων πολλών περιοχών".

Η στενή σχέση κλεφτουριάς και Σαρακατσάνων καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι, με τον ερχομό του χειμώνα, οι κλέφτες αναγκάζονταν να εγκαταλείψουν τα βουνά και να ακολουθήσουν τους Σαρακατσαναίους ως απλοί τσοπάνηδες, ωστόσου "να 'ρθει η άνοιξη, να 'ρθει το καλοκαίρι", όπως μας λέει και το παρακάτω δημοτικό τραγούδι:

"Τα δέντρα μαραθήκανε, τα κορφοβούνια ασπρίσαν κι οι βλάχοι παν στα χειμαδιά, να ξεχειμάσουν πάνε. Πάει κι ο κλέφτης, ροβολάει, τα κορφοβούνια αφήνει, αλλάζει τα φορέματα και τρέχει σκοτισμένος. Και δε γελάει τ' αχείλι του, μόν' σκύφτει το κεφάλι, μετρώντας τα μερόνυχτα, την ώρα καρτερώντας, ν' ανθίσει ο γαύρος κι η οξυά, να ζώσει τα' άρματά του, να σφίξει τα τσαρούχια του, να σκαπετήσει ράχες, ν' ανέβει στα ψηλά βουνά, στα κλέφτικα λημέρια, να σμίξει με τη συντροφιά, την τέχνη του ν' αρχίσει, να σφάξει Τούρκου

Τασχαλιτές εκδηλώσεις

Με ιεροπρέπεια έγινε και φέτος ο στολισμός και η περιφορά του Επιταφίου

Φωτογραφίες Κ. Κορκόντζελος

Η πολιούχος του χωριού μας "Ζωοδόχος Πηγή"

Παρά τον πολύ άσχημο καιρό (βροχή και δυνατός αέρας), με τη συνηθισμένη μεγαλοπρέπεια γιορτάσθηκε και φέτος η πολιούχος του χωριού μας "Ζωοδόχος Πηγή". Πολλοί χωριανοί από την Καρδίτσα και άλλα μέρη πλαισίωσαν την εορτάσιμη ακολουθία, στην οποία ιερούργησαν οι αιδεσμότατοι παπα-Γιώργης και ο γηραιός παπα-Κώστας. Ο καιρός βέβαια δεν επέτρεψε να γίνει η καθιερωμένη δοξολογία στο ύπαιθρο, πίσω από την εκκλησία, αλλά αυτό δεν στέρησε σε λαμπρότητα τον εορτασμό.

Ραχούλα - Σαλιογιάδσι από το σαλιό δρόμο

Με σύμμαχο τον καλό καιρό, μετά από έναν παρατεταμένο και αρκετά ψυχρό χειμώνα, ο ΕΟΣΚ πραγματοποίησε την Κυριακή 18/3 τη διαδρομή Ραχούλα - Παλιοζωγόπι από τον παλιό δρόμο. Η διαδρομή από τον παλιό δρόμο προς το Παλιοζωγόπι και μέχρι τον Αη - Λια είναι μαγευτική και ακολουθεί στο μεγαλύτερο τμήμα της όχθες του ποταμού Καράμπαλη που έχει τις πηγές του στον Ίταμο και χύνεται στον Πηγειό.

Το τοπίο εναλλάσσεται από τη ζώνη των θαμνόφυτων και παραπάνω μέχρι τον Ίταμο στα βαθυπράσινα έλατα.

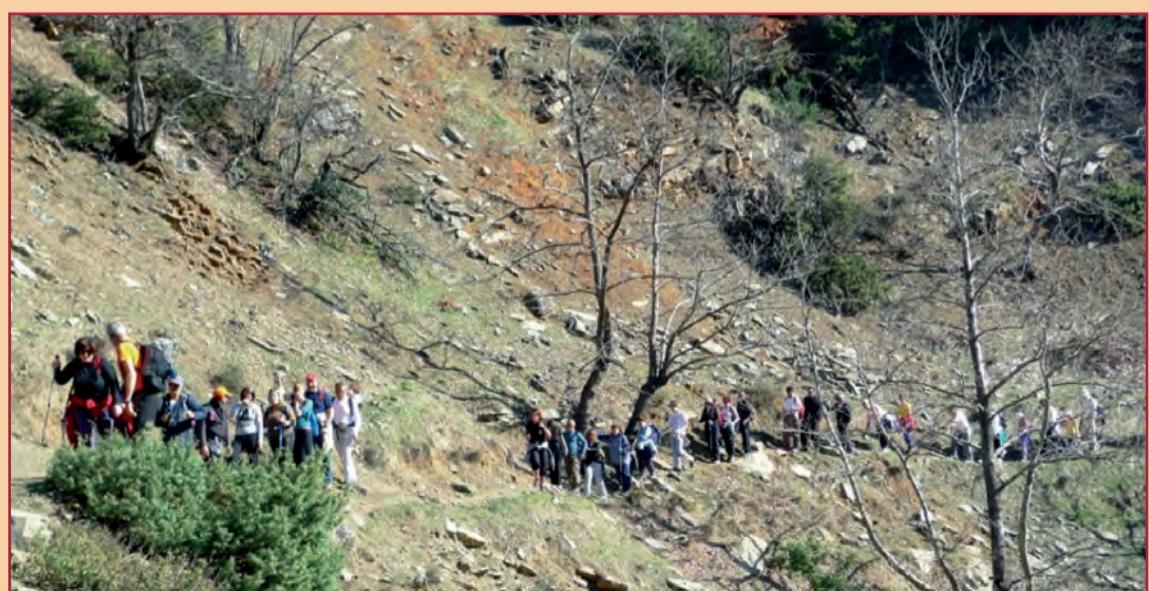
Δυστυχώς ο παλιός δρόμος διατηρείται σε πολύ λίγα σημεία στην αρχική του πλακόστρωτη μορφή. Σε δύο σημεία κόβεται από τον νέο ασφαλτοστρωμένο δρόμο και λίγο πιο πάνω στη θέση "Κτίσματα" περνάει πάνω από το μονότοξο πέτρινο γεφύρι. Από εκεί συνεχίζει στην αριστερή όχθη μέχρι την Αγία Παρασκευή. Οι οδοιπόροι από εκεί ακολούθησαν τον χωματόδρομο μέχρι την Παναγία και από εκεί μέσω του δρόμου που περνάει από τη βρύση του Καλόγερου έφτασαν στον Αη - Λια.

Η διαδρομή αυτή από τη Ραχούλα μέχρι τον Αη - Λιά είναι περίπου 7,5 χιλιόμετρα και για έναν πεζοπόρο με μέτρια φυσική κατάσταση χρειάζεται περίπου 2-2,5 ώρες.

Ο δρόμος, εγκαταλειμένος από το 1955, αφ' ότου χαράχτηκε απέναντι ο αυτοκινητόδρομος- έχει υποστεί

μεγάλες φθορές, ιδίως στις "σάρες" και χρειάζεται κάποια παρέμβαση για να καθαριστεί σε ορισμένα σημεία. Η Κοινωνική Αρχή, σε συνεννόηση με το Δήμο, ας αναλάβει την πρωτοβουλία και όλοι να συνδράμουμε, όπως μπορούμε. Είναι κρίμα να αφήσουμε στη φθορά του χρόνου ένα μονοπάτι που, σ' εμάς μεν ξυπνά χιλιάδες αναμνήσεις, στους νεότερους δε αποδεικνύεται ιδανικό για ευχάριστες διαδρομές.

Με την ευκαιρία συγχαίρουμε τον ΕΟΣΚ για την ωραία πρωτοβουλία του, που δεν είναι η πρώτη και ελπίζουμε να έχει και συνέχεια, γιατί ο τόπος μας κρύβει πολλές ακόμα εκπλήξεις!

Στη «Στενή Σάρα»

Στα βράχια απέναντι από της «Τόμινας»

Στο γεφύρι στα «Χτίσματα»

Όγιμος βαρύς χειμώνας

Φλεβάρη-Μάρτη φέτος μας επισκέφθηκε ο βαρύς χειμώνας που διηγούνταν οι παππούδες μας. Απαντά στρώματα χιονιού ως τις αρχές του Απριλίου. Στον Ίταμο το χιόνι ξεπέρασε τα δύο μέτρα και τα μηχανήματα του Δήμου με μεγάλη δυσκολία προσπαθούσαν να κρατούν ανοιχτούς τους κυριότερους δρόμους. Πρωτοφανείς και οι

καταστροφές που προκάλεσε το χιόνι στο δάσος αλλά και σε οπωροφόρα δένδρα. Αμέτρητες οι κορυφές των ελάτων που κατακόπηκαν από το βάρος του παγωμένου χιονιού, σαν πράσα! Σε πολλά οπωροφόρα στα ορεινά (καρυδιές, καστανιές, κερασιές) έμεινε όρθιος μόνο ο κεντρικός στύλος.

Ανείπωτες καταστροφές στο ελατόδασος

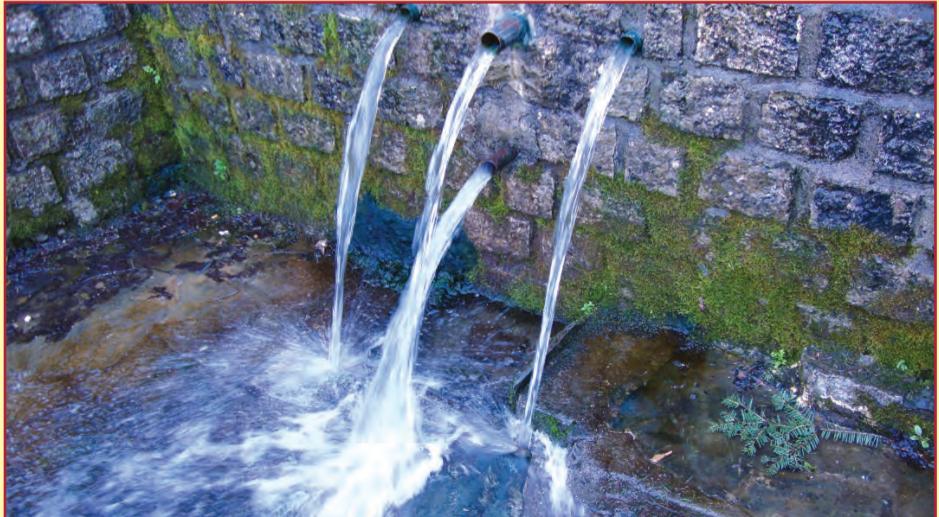

Στην είσοδο του οικισμού Ιτάμου το χιόνι έχει υπερβεί τα 2 μέτρα

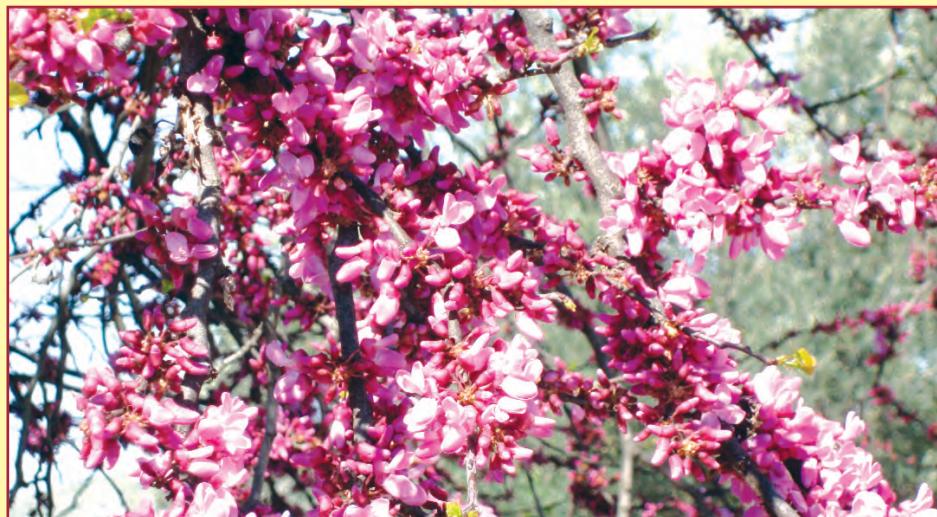
"Ο Απρίλιος με τα λούλουδα κι ο Μάρτιος με τα ρόδα"

Το πολύχρωμο ανοιξιάτικο τοπίο του χωριού μας

Χάρμα οφθαλμών αυτή την εποχή τα νερά της βρύσης Ιτάμου!

Στο ποικιλόχρωμο τοπίο της άνοιξης ξεχωρίζουν τα άνθη της γνωστής μας κουτσοπιάς

Τα πρώτα μηνύματα της άνοιξης φέρνουν τα άνθη της αχλαδιάς.

Από τη "ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΦΩΝΗ" της 26ης Αυγούστου 1926

Από τη ζωή των παραθεριζόντων ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΤΣΙΟΥΚΑ

[Πρόσβαση στον Ίταμο τον Αύγουστο είχαν κυρίως οι παραθεριστές της Καστανιάς, η οποία προπολεμικά αποτελούσε το μόνο παραθεριστικό θέρετρο για τους βασανισμένους από τα κυνικά καύματα, τα σύννεφα των κουνουπιών και την ελονοσία κατοίκους της Καρδίτσας. Μια ομάδα από αυτούς ανέβηκε στην Τσιούκα (υψόμετρο 1490 μ.). Ο αρθρογράφος, που υπογράφει μάλλον με ψευδώνυμο, το θεώρησε αυτό μέγια κατόρθωμα και δε βρίσκει λόγια να περιγράψει τα συναισθήματά του και να φιλοσοφήσει. Συνέχεια από το πρώτο μέρος που δημοσιεύθηκε στο φύλλο 81]

Το κείμενο προέρχεται από το αρχείο του Απόστολου Στεφανή.

Μέρος δεύτερο

»...Αλλά σε μια στιγμή εξερχόμεθα από την πρόσκαιρη νιρβάνα, από το βαθύ όνειρο στο οποίο για λίγη ώρα είχαμε παραδοθεί. Ανοίγονται τα μάτια μας και βλέπουμε καθαρά τώρα τα πράγματα τα οποία έχουμε μπροστά μας. Ο κάμπος είναι ένα ανοιχτό παμμέγιστο τελάρο με τα χωράφια του, τους λοφίσκους και τους ποταμούς, τα χωριά που φαίνονται σαν πολύχρωμες μικρές ζωγραφιούλες, με μια αρμονικότητα και χάρη που μας προξενεί το αίσθημα αρμονικότητας και θαυμασμού.

»Χίλια πράγματα μας έρχονται στο νου μας! Σκεπτόμαστε τις υπηρεσίες αυτού

2011. Η δεύτερη Τσιούκα ανταριασμένη

του πάντοτε ανδρικού γέροντος (Σ.Σ. του κάμπου), και αισθανόμαστε ένα αίσθημα ευγνωμοσύνης που δεν τελειώνει παρά με ένα ξέσπασμα χαράς και επευφημιών υπέρ του κάμπου. Συγχρόνως έρχεται στο νου μας ο λόγος που έφερε κι εμάς μέχρις εδώ. Αισθα-

νόμαστε για μια στιγμή τις ζέστες του, τις ασθένειες, τις ακαθαρσίες του και καταλαμβανόμαστε από αίσθημα οίκου για τους ανθρώπους που ευρίσκονται εκεί την ώρα αυτή διψασμένοι και ξεροψημένοι. Από το άλλο μέρος ο Ίταμος, κατάφυτος από έλατα, στέλνει το δροσερό και γεμάτο οξυγόνο αεράκι, πληρώνοντάς μας από μια άφατη ευχαρίστηση, ενώ προβάλλει μπρος στα μάτια μας και στους φακούς του εν χρήσει μικρού τηλεσκοπίου (Σ.Σ. κυάλια) με παράστημα και υπερηφάνεια αξιωματικού που παρασημοφορείται. Κι εμείς, αν είχαμε παράστημα (αλλά πάει κι αυτό μετά των άλλων) θα του το φορούσαμε για την ομορφιά του, το δάσος του, την ωφελιμότητά του.

»Βλέπομεν από δω τυπωμένες τις λέξεις: ομορφιά, μεγαλείον, κι ενθουσιαζόμαστε! Από παντού μας περιβάλλει το μεγαλείον της δημιουργίας και συμφωνούμε με τον Δάντη εξερχόμενον από τα υπόγεια στρώματα και λέγοντα πως "τα ωραία του ουρανού φώτα προσέπιπτον επί του προσώπου μας δια κυκλοτερής οπής εν τω σπηλαίω, οπόθεν εξελθόντες παρετηρήσαμεν αύθις τους αστέρας".

»Πόσον διαφορετικά αισθανόμαστε από εδώ το σύμπαν, τη ζωή του ανθρώπου! Πόσον διαφορετικούς τους εαυτούς μας! Τόσον ώστε ν' αμφιβάλλομεν, αν ήμεις ή μεθα οι πρότερον πολίτες της πόλεως με τες κενοδοξίες μας, τις υπερηφάνειες, πως κάτι είμεθα, τες κακίες, τους φθόνους! Όλα μας είχαν εγκαταλείψει. Αι κενοδοξίες και υπερηφάνειες που είχαν γεννηθεί μέσα στον στενόν και χαμηλόν της πόλεως χώρον πίπτουν μπρος στο μεγαλείον που απλώνεται στα μάτια μας και στη συναίσθηση της μηδαμηνότητάς μας. Οι φθόνοι, οι κακίες και τα άλλα κακά της ανθρωπίνης φύσεως απομακρύνονται από την ψυχή μας γιατί αυτή πετάει σε πολύ διάφορα ύψη, αφήνοντάς τα σε πολύ χθαμαλό επίπεδο.

"Και σκέπτομαι: Τι είναι αλήθεια ο άνθρωπος! Πόσον γίνεται αιγνώριστος από τόπου εις τόπον και από ώρας εις ώραν! Πάρετε τον άνθρωπο του βουνού και του κάμπου, τον άνθρωπο της σήμερον και της αύριον και δεν θα τους γνωρίσετε, θ' αμφιβάλλετε αν είναι παιδιά της ίδιας μητέρας. Ο άνθρωπος εξελίσσεται ούτως ή άλλως σύμφωνα με το περιβάλλον, η εσωτερική δύναμις του ανθρώπου είναι ελάχιστη μπρος στην επίδραση που έχει η εξωτερική, γιατί η πρώτη παίρνει τούτον ή εκείνον το δρόμο μέσα στη δεύτερη και αγεροδένεται από τις επιδράσεις της και τροποποιείται.

Και να μη σας φανεί, αγαπητοί μου, υπερβολικότης αυτό! Ελάτε, ζήστε και λίγο χρόνο στο βουνό, στο δάσος, στον καθαρό αέρα, αφήστε την πόλη, ελευθερωθείτε για λίγες στιγμές από την επίδραση του εκφυλιστικού πολιτισμού, παραδοθείτε στην απόλαυση του σύμπαντος από μια Τσιούκα, από ένα δάσος, ζήστε για μερικά δευτερόλεπτα την πρότερη ζωή της ανθρωπότητος για να εννοήσετε όλη την ιστορία και θα μας δικαιολογήσετε. Θα ζήστε στην ησυχία και θα γίνετε ήσυχοι, στην αρμονία και θα γίνετε αρμονικοί, στο μεγαλείον της φύσεως και θα γίνετε μεγαλειώδεις...

Καστανιά 20 Αυγούστου 1926
Δ. Θ-λος

ΤΡΕΙΣ ΠΕΡΔΙΚΟΥΛΕΣ.....

Τρεις περδικούλες κάθονταν στου Σουφλερή τη ράχη.

Η μια τηράει τον Όλυμπο βλέπει το Νικοτσάρα.
Βλέπει και στην Κλεφτόβρυση το Φώτη (Γιαγκούλα) λαβωμένο,
που σέρνεται μες τη νεροφαγιά πνιγμένος μες το αίμα,
και τους συντρόφους του καλεί να πάρουν το κεφάλι,
να μην το πάρουν σταυρωτήδες και το γυρίζουν στα χωριά
και τον περιγελούνε.

Η άλλη τηράει τη Λιάκουρα, βλέπει και το Βελούχι,
ακούει και την Κλάραινα που κλαίει για το παιδί της,
το γιο της τον περήφανο, τον πρωτοκαπετάνιο.

Η Τρίτη η μικρότερη τον κάμπο αγναντεύει.
Σ' ένα κοτρώνι ακούμπησε και άρχισε να
κλαίει.

Οι βλάχοι φέτος δεν θα' ρθούν, μα ούτε και
του χρόνου.

Τα ζώα τα πουλήσανε κι αγόρασαν χωράφια.
Και όταν ανταμώνουν δυο και τρεις ο ένας τον
άλλο λέει:

"Καλά ήμασταν πάνω στα βουνά τι θέλαμε
στον κάμπο;

Εδώ τρυγόνια δεν λαλούν, πέρδικες δεν το λένε
και το νερό που πίνουμε μυρίζει χωματίλες.
Τώρα δεν πρόκειται ποτέ τα Άγραφα να δούμε.
στον κάμπο θα πεθάνουμε, μαζί κι οι αναμνήσεις".

Μαγικό τραγούδι της Άνοιξης

Σε ανθισμένο περιβόλι
το πουλάκι κελαϊδεί.
Φύσα αγέρα και βοριά
τη φωνή να πας μακριά!

Ως τα πέρατα του κόσμου
καμαρώνει, σεργιανίζει
με τ' ανθοπέταλα του ανέμου
τραγούδι μαγικό ανθίζει.

Και το παίρνουνε τα κλώνια
να το πλέξουνε στεφάνι
ήρθαν και τα χελιδόνια
και ο κούκος το φωνάζει!
Φύσα αγέρα και βοριά
τη φωνή να πας μακριά!

Η γιαγιά

Όλο γκρινιάζει η γιαγιά
πως τα πόδια της πονάνε.
- Αχ, τι έκανα εγγονούλα
όταν ήμουνα μικρούλα!

Τι έκανες γιαγιάκα μου,
μπάλα έπαιζες πολύ
όταν ήσουνα μικρή;

- Η γυμναστική είναι καλή,
μακάρι να έπαιζα
βράδυ - πρωί.
Θα έκανα σώμα γερό, σφριγηλό
αν έπινα και ένα ποτήρι
γάλα ζεστό!

Βασιλική Κοκκίνου

Νηπιαγωγός

(Από τη συλλογή ποιημάτων της για μικρά παιδιά
«Φτερό, φύλλο και κορδέλα»)

Νικηταράς ο "τουρκοφάγος"

Η Ελληνική κυβέρνηση, επί Όθωνα, τον συνέλαβε το 1839 και τον καταδίκασε, αν και παντελώς αθώο, σε ενάμιση χρόνο φυλακή, με την κατηγορία της "προδοσίας".

Μετά από 1,5 χρόνο τον ελευθέρωσαν και κατάντησε τυφλός ζητιάνος στα σοκάκια του Πειραιά.

Η αρμόδια αρχή η οποία χορηγούσε πόστα είχε ορίσει μια ορισμένη μέρα στον ήρωα επαίτη, μια θέση μια μέρα της εβδομάδας κοντά στην εκκλησία της Ευαγγελιστριας και του επέτρεπε να επαιτεί κάθε Παρασκευή! Αυτή ήταν η ανταμοιβή του!

Όταν αυτά έφτασαν στα αυτιά του πρέσβη της Μεγάλης Δύναμης (Ρωσίας), αυτός στάλθηκε από την Ρωσική κυβέρνησή του, στο πόστο όπου επαιτούσε ο μεγάλος οπλαρχηγός.

Μόλις ο Νικηταράς αντελήφθη τον ξένο, μάζεψε αμέσως το απλωμένο χέρι του.

-Τι κάνετε στρατηγέ μου; ρώτησε ο ξένος

-Απολαμβάνω ελεύθερη πατρίδα, απάντησε υπερήφανα ο ήρωας.

-Μα εδώ την απολαμβάνετε καθισμένος στον δρόμο; επέμενε ο ξένος.

-Η πατρίδα μου έχει χορηγήσει σύνταξη για να ζω καλά, αλλά έρχομαι εδώ για να παίρνω μια ιδέα πως περ

Προσέχουμε την υγεία μας**Η σημασία του Πυρετού**

του σώματος σε τιμές μεγαλύτερες από 37,0°C. Η άνοδος της θερμοκρασίας μέχρι 37,6°C λέγεται δεκατική πυρετική κίνηση ή "δέκατα". Θερμοκρασία άνω των 41,5°C καλείται υπερπυρεξία, ενώ μικρότερη από 36°C ονομάζεται υποθερμία. Ο πυρετός συνοδεύεται συνήθως κατά την εμφάνισή του από αίσθημα ψύχους (κρυαδες ή φρίκια) ή μυϊκό τρόμο που ονομάζεται ρίγος.

Άλλες κλινικές εκδηλώσεις σχετιζόμενες με την εμφάνιση του πυρετού είναι η αρχική ψυχρότητα των άκρων κατά την εισβολή του και η ερυθρότητα του προσώπου και των πτερυγίων των αυτιών, η ταχύπνοια, η ταχυκαρδία, οι μυαλγίες και αρθραλγίες, ενώ τα βρέφη μπορεί να εμφανίσουν σπασμούς και οι πολύ ηλικιωμένοι υπηλία, σύγχυση ή μεταβολή του επιπέδου συνείδησής τους. Η πτώση του πυρετού κατά κανόνα συνοδεύεται από εφίδρωση.

Η θερμοκρασία του ανθρωπίνου σώματος εμφανίζει ημερήσια διακύμανση με μέσο όρο το 36,8°C και εύρος + 0,4°C. Είναι χαμηλότερη τις πρωινές ώρες (6.00πμ) και υψηλότερη το απόγευμα (4.00μμ). Η αύξηση της θερμοκρασίας >37,0°C καλείται υπερθερμία και δεν αντιπροσωπεύει πάντα πυρετό. Οι γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας κατά τις ημέρες της ωορρηξίας ("γόνιμες μέρες"), εμφανίζουν αύξηση της θερμοκρασίας τους κατά 0,6°C περίπου, που οφείλεται στην ορμονική προπαρασκευή του γεννητικού συστήματος. Παρόμοιοι ορμονικοί λόγοι δικαιολογούν την αυξημένη θερμοκρασία κατά την κύηση.

Ο πυρετός συνοδεύει κοινές ιογενείς λοιμώξεις και παιδικά νοσήματα, μικροβιακές λοιμώξεις (π.χ. φυματίωση), σοβαρές χειρουργικές παθήσεις, κακοήθη νεοπλάσματα, αιματολογικά ή αυτοάνοσα νοσήματα, αλλεργίες, αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια και κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, αφυδάτωση, ακόμη και έμφραγμα του μυοκαρδίου. Οφείλεται στην επίδραση πυρετογόνων ουσιών στην περιοχή του εγκεφάλου που ελέγχει τη θερμορύθμιση (ένα είδος βιολογικού θερμοστάτη) και λέγεται υποθάλαμος.

Μόλις ελαττώθει η επίδραση των πυρετογόνων ή δράσουν τα αντιπυρετικά φάρμακα, ο υποθάλαμος ρυθμίζεται και πάλι σε φυσιολογική θερμοκρασία και κινητοποιεί τους μηχανισμούς αποβολής της θερμότητας προκαλώντας αγγειοδιαστολή και εφίδρωση (αποβολή θερμότητας με ακτινοβόλησή της και εξάτμιση) και μείωση του μεταβολισμού.

Η θερμομέτρηση γίνεται με τον ασθενή σε ηρεμία, μακριά από άσκηση ή στρες, χωρίς να είναι ιδρωμένος ή βρεγμένος, στο ίδιο πάντα σημείο, στη μασχάλη (λιγότερο αξιόπιστη) ή στο στόμα, με χρήση κλινικών υδραργυρικών θερμομέτρων, με κατεβασμένη τη στήλη του υδραργύρου κάτω από την ένδειξη των 36°C. Πρέπει να γίνεται τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα, πρωί και απόγευμα, γιατί και στον πυρετό ακολουθείται συνήθως ημερήσια διακύμανση (χαμηλότερος ή απυρεξία το πρωί και υψηλότερος το απόγευμα), καθώς και 10 με 15 λεπτά μετά την εκδήλωση ρίγους. Σε κάποιες περιπτώσεις νοσηλευόμενων ζητείται θερμομέτρηση ανά τρίωρο. Η συχνότερη θερμομέτρηση δεν έχει νόημα.

Η διάρκεια της θερμομέτρησης πρέπει να είναι, αναλόγως των προδιαγραφών του θερμομέτρου, από 1 έως 3 λεπτά. Η αξιολόγηση του πυρετού εξατομικεύεται και συναρτάται με την ηλικία, το ιστορικό του ασθενούς, την επιδημιολογία της εποχής και του τόπου όπου αυτός εκδηλώνεται, την κλινική του εικόνα, καθώς και προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας.

Σημεία που χρήζουν αμέσου ιατρικής αξιολόγησης είναι ο υψηλός πυρετός σε ακραίες ηλικίες (νεογνά, βρέφη και υπερήλικες), η εμφάνιση εξανθήματος, ισχυρού πονοκεφάλου και φωτοφοβίας ή σπασμών, η μεταβολή του επιπέδου συνείδησης, η παρουσία κοιλιακού άλγους και εντόνου κακουχίας που εμμένει και μετά την λύση του πυρετού, ο ίκτερος, οι εμετοί ή οι ακατάσχετες ή αιματηρές διάρροιες, η δύσπνοια και ο βήχας με απόχρεμψη σε χρώμα σκουριάς, η αλλοίωση της φωνής, εμφάνιση λεμφαδενικών διογκώσεων, επώδυνη διόγκωση μεγάλης άρθρωσης ή μέλους, τα δυσουρικά ενοχλήματα και η επιδείνωση των ζωτικών σημείων (υπόταση, έντονη ταχυκαρδία, ωχρότητα και εφίδρωση, δύσπνοια) κ.α.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Τι έγραψε πριν από 105 χρόνια για τον πατριωτισμό των Ελλήνων
(Εφημερίς "Ακρόπολις" 1η Ιανουαρίου 1896)

Άμυνα περί πάτρης, θα ήτο η ευσυνείδητος λειτουργία των θεσμών, η εθνική αγωγή, η χρηστή διοίκησις, η καταπολέμησης του ξένου υλισμού, του διαφθείροντος το φρόνημα και εκφυλίσαντος σήμερον το έθνος, και η πρόληψης της χρεοκοπίας.

Τις ημύνθη περί πάτρης;

Και τι πταίει η γλαύξη θρηνούσα επί των ερειπίων; Πταίουν οι πλάσαντες τα ερείπια. Και τα ερείπια τα έπλασαν οι κακοί κυβερνήται της Ελλάδος...

Από το περιοδικό "αμάραντος", τεύχος 52
Σ.Σ. - Τι έχεις Γιάννη;
- Τι είχα πάντα;

Ο πυρετός αποτελεί ένα από τα συχνότερα συμπτώματα. Ορίζεται ως η άνοδος της θερμοκρασίας μέχρι 37,6°C λέγεται δεκατική πυρετική κίνηση ή "δέκατα". Θερμοκρασία άνω των 41,5°C καλείται υπερπυρεξία, ενώ μικρότερη από 36°C ονομάζεται υποθερμία. Ο πυρετός συνοδεύεται συνήθως κατά την εμφάνισή του από αίσθημα ψύχους (κρυαδες ή φρίκια) ή μυϊκό τρόμο που ονομάζεται ρίγος.

Άλλες κλινικές εκδηλώσεις σχετιζόμενες με την εμφάνιση του πυρετού είναι η αρχική ψυχρότητα των άκρων κατά την εισβολή του και η ερυθρότητα του προσώπου και των πτερυγίων των αυτιών, η ταχύπνοια, η ταχυκαρδία, οι μυαλγίες και αρθραλγίες, ενώ τα βρέφη μπορεί να εμφανίσουν σπασμούς και οι πολύ ηλικιωμένοι υπηλία, σύγχυση ή μεταβολή του επιπέδου συνείδησής τους. Η πτώση του πυρετού κατά κανόνα συνοδεύεται από εφίδρωση.

Η θερμοκρασία του ανθρωπίνου σώματος εμφανίζει ημερήσια διακύμανση με μέσο όρο το 36,8°C και εύρος + 0,4°C. Είναι χαμηλότερη τις πρωινές ώρες (6.00πμ) και υψηλότερη το απόγευμα (4.00μμ). Η αύξηση της θερμοκρασίας >37,0°C καλείται υπερθερμία και δεν αντιπροσωπεύει πάντα πυρετό. Οι γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας κατά τις ημέρες της ωορρηξίας ("γόνιμες μέρες"), εμφανίζουν αύξηση της θερμοκρασίας τους κατά 0,6°C περίπου, που οφείλεται στην ορμονική προπαρασκευή του γεννητικού συστήματος. Παρόμοιοι ορμονικοί λόγοι δικαιολογούν την αυξημένη θερμοκρασία κατά την κύηση.

Ο πυρετός συνοδεύει κοινές ιογενείς λοιμώξεις και παιδικά νοσήματα, μικροβιακές λοιμώξεις (π.χ. φυματίωση), σοβαρές χειρουργικές παθήσεις, κακοήθη νεοπλάσματα, αιματολογικά ή αυτοάνοσα νοσήματα, αλλεργίες, αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια και κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, αφυδάτωση, ακόμη και έμφραγμα του μυοκαρδίου. Οφείλεται στην επίδραση πυρετογόνων ουσιών στην περιοχή του εγκεφάλου που ελέγχει τη θερμορύθμιση (ένα είδος βιολογικού θερμοστάτη) και λέγεται υποθάλαμος.

Μόλις ελαττώθει η επίδραση των πυρετογόνων ή δράσουν τα αντιπυρετικά φάρμακα, ο υποθάλαμος ρυθμίζεται και πάλι σε φυσιολογική θερμοκρασία και κινητοποιεί τους μηχανισμούς αποβολής της θερμότητας προκαλώντας αγγειοδιαστολή και εφίδρωση (αποβολή θερμότητας με ακτινοβόλησή της και εξάτμιση) και μείωση του μεταβολισμού.

Η θερμομέτρηση γίνεται με τον ασθενή σε ηρεμία, μακριά από άσκηση ή στρες, χωρίς να είναι ιδρωμένος ή βρεγμένος, στο ίδιο πάντα σημείο, στη μασχάλη (λιγότερο αξιόπιστη) ή στο στόμα, με χρήση κλινικών υδραργυρικών θερμομέτρων, με κατεβασμένη τη στήλη του υδραργύρου κάτω από την ένδειξη των 36°C. Πρέπει να γίνεται τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα, πρωί και απόγευμα, γιατί και στον πυρετό ακολουθείται συνήθως ημερήσια διακύμανση (χαμηλότερος ή απυρεξία το πρωί και υψηλότερος το απόγευμα), καθώς και 10 με 15 λεπτά μετά την εκδήλωση ρίγους. Σε κάποιες περιπτώσεις νοσηλευόμενων ζητείται θερμομέτρηση ανά τρίωρο. Η συχνότερη θερμομέτρηση δεν έχει νόημα.

Η διάρκεια της θερμομέτρησης πρέπει να είναι, αναλόγως των προδιαγραφών του θερμομέτρου, από 1 έως 3 λεπτά. Η αξιολόγηση του πυρετού εξατομικεύεται και συναρτάται με την ηλικία, το ιστορικό του ασθενούς, την επιδημιολογία της εποχής και του τόπου όπου αυτός εκδηλώνεται, την κλινική του εικόνα, καθώς και προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας.

Σημεία που χρήζουν αμέσου ιατρικής αξιολόγησης είναι ο υψηλός πυρετός σε ακραίες ηλικίες (νεογνά, βρέφη και υπερήλικες), η εμφάνιση εξανθήματος, ισχυρού πονοκεφάλου και φωτοφοβίας ή σπασμών,

ΖΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ «ΕΓΩ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΜΕΝΑ»

Γράφει η Εύη Παπαγιάννη

Κι όμως, παρά το πνεύμα ισοπέδωσης των ανθρωπίνων σχέσεων, υπάρχει και η πλευρά της ελπίδας!

Σκέψου τον εαυτό σου σαν μουσική. Είμαστε η γενιά του συνθεσάιζερ. Η γενιά της απομόνωσης και του ατομικισμού, με VS ME. Δεν μιλάμε απλά για ένα ακόμα αγαπημένο θέμα ψυχολόγων και αναλυτών, αλλά για ένα καθημερινό βίωμα. Έντονα το φαινόμενο της αποξένωσης κάνει αισθητή την παρουσία του στις σχολικές αίθουσες, τα στέκια, τα παγκάκια. Είναι η ίδια μέθοδος που ακολουθεί η μουσική που έχει απήχηση στις μέρες μας. Όταν μόνος σου μπορείς, με τη χρήση τεχνολογικών μέσων να συνθέσεις, να μιξάρεις ένα κομμάτι και να το αμπαλάρεις όπως θέλεις, ποιος ο λόγος για συνεργασία;

Βασικός υπαίτιος η τεχνολογία και κυρίως το διαδίκτυο μέσω των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης. "Σημαντικό ρόλο παίζει το facebook" τονίζει ο Γιάννης, 16 ετών. "Φτιάχνουμε μια τεχνητή, ιδανική εικόνα για τον εαυτό μας, με αποτέλεσμα να μην ανοιγόμαστε και δεν αποκτούμε ουσιαστικές σχέσεις με τους γύρω μας.

Ο Γεράσιμος, μαθητής λυκείου, αναφέρει πως έχουμε καταντήσει επιφανειακοί. Φοβόμαστε τη γνώμη του περίγυρου και δεν αντέχουμε την απόρριψη. Ενδιαφέρουσα θεωρία, αν αναλογιστούμε το πώς βαδίζουμε στο δρόμο της ομογενοποίησης των μαζών, με σλόγκαν "κοίτα την πάρτη σου". Η στροφή προς τα έσω φαίνεται πως είναι αναγκαίο κακό.....Παρόλα αυτά δεν πρέπει να γενικεύουμε τα πράγματα. "Κατά βάθος διάθεση υπάρχει." αντιλέγει η Αλεξία 17 ετών: "Είναι έμφυτη η ανάγκη των νέων για επικοινωνία, όποια και αν είναι τα πρότυπα της εποχής". Και πράγματι, παρά το γενικό πνεύμα ισοπέδωσης των ανθρωπίνων σχέσεων, υπάρχει και η άλλη πλευρά. Υπάρχει εκείνη η παρέα που, ενάντια στα επαναλαμβανόμενα μοτίβα της συμπεριφοράς κάνει κομμάτια τον γυάλινο κόσμο μας.

Γι' αυτό, αν δεις παιδιά αγκαλιασμένα, μην παραξενευτείς. Απλά χαμογέλα...!

Το άρθρο δημοσιεύτηκε και στο περιοδικό "NEW" της Καβάλας

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

«Το τάμα» του Βασίλη Μαγόπουλου

"Ει τα παραληθότα μνημονεύεις, αμείνον και περί των μελλόντων βουλεύει"

(Αν φέρνεις στο μιαλό σου τα περασμένα, τότε καλύτερα θα σκεφτείς για τα μελλοντικά.)

Αρχαιοελληνική παροιμία

Εάν, λέω αν, κυρίως οι δάσκαλοι κατέγραφαν τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις, τα θρησκευτικά και ιστορικά γεγονότα, ληστείες, απαγωγές, μάχες, μύθους, θρύλους, τραγούδια, χορούς, παροιμίες πριν από 80- 100 χρόνια, σήμερα θα είχαμε μια πιο πλήρη τοπική ιστορία.

Δυστυχώς αυτό δεν έγινε. Τώρα οι ερευνητές τοπικής ιστορίας ψάχνουν να βρουν στοιχεία για περασμένα γεγονότα. Ρωτάς κάποιον για κάτι που ακούς και σου απαντά: "Το είπε ο παππούς μου στον πατέρα μου και εγώ το άκουσα απ' αυτόν". Άραγε δεν έβαλε και λίγο αλατοπίπερο; Πολλοί, κυρίως δάσκαλοι, έγραφαν και γράφουν τοπική ιστορία, ας μην πούμε ονόματα.

Σ' όλους αυτούς αξίζουν συγχαρητήρια γιατί δε φείδονται κόπους και χρήματα όπως ο συνάδελφος και ερευνητής Βασίλης Μαγόπουλος που έγραψε το καλαίσθητο βιβλιαράκι "Το τάμα". Οι παραδόσεις (μύθοι, θρύλοι, τραγούδια, χοροί, παροιμίες) είναι μέσο, το οποίο κάνει τον άνθρωπο να νιώθει πως υπάρχει στη διάρκεια του χρόνου από το απώτερο παρελθόν, συνέχεια ως σήμερα. Η προσφυγή στις παραδόσεις κυρίως ιστορικές δεν αποκλείει με κανέναν τρόπο την πρόοδο, ούτε έχει σαν συνέπεια την άρνηση κάθε νεοτερισμού.

Η αλυσίδα της προφορικής παράδοσης διατηρήθηκε μέχρι τη δική μας γενιά. Όμως όσο περνούν οι γενιές, οι διηγήσεις αν δεν καταγραφούν λησμονιούνται. Γεγονότα λαμπρά ή αμαρτωλά σκεπάστηκαν από την ομίχλη του παρελθόντος και λησμονήθηκαν. Γι' αυτό έχουμε ευθύνες να διατηρήσουμε γραπτά, όσα προφορικά έχουν συμβεί.

Το βιβλίο του Βασίλη Μαγόπουλου "Το τάμα" είναι προσπάθεια απλή και καθαρή να διασώσει γραπτά όσα προφορικά διατηρήθηκαν μέχρι σήμερα και κινδυνεύουν να χαθούν. Τις πληροφορίες τις υπαγόρευσαν άτομα μεγάλης ηλικίας, γιατί οι νεώτεροι πιθανόν να μην άκουσαν για την απαγωγή που περιγράφει το βιβλίο. Η προσφορά του βιβλίου στην εκκλησιαστική επιτροπή για την ενίσχυση του ιερού ναού των τιμά ιδιαίτερα. Και πάλι συγχαρητήρια στο φίλο Βασίλη.

Μονή Πέτρας (Δεκαπενταύγουστο)

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα*

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή

Το Μοναστήρι της Πέτρας, με ζωή πέντε και πλέον αιώνων, είναι αφιερωμένο στην Παναγία την Οδηγήτρια και γιορτάζει στις 15 Αυγούστου. Βρίσκεται στην εδαφική περιφέρεια του Καταφύγου Καρδίτσας και αποτελεί το κύριο θρησκευτικό κέντρο των χωριών της γύρω περιοχής, αλλά και γενικότερα των πλησιέστερων χωριών του κάμπου της Καρδίτσας.

Κατά το παρελθόν, το Μοναστήρι αποτελούσε το κέντρο, το τόπο για προσκύνημα, μια ευκαιρία για συγκέντρωση και συνάντηση των κατοίκων όλων των γειτονιών προς την περιφέρεια του Καταφύγου χωριών, όπως ο Άγιος Γεώργιος (Αγιώρης), το Αμπελικό (Μπόσκλαβο), το Καλλίθρη (Σέκλιζα), η Ραχούλα (Ζωγόπη), η Καστανιά και το Λαμπερό (Τιτά). Οι φιλικοί και συγγενικοί δεσμοί αποτελούσαν τότε ισχυρό κίνητρο. Από τα χωριά αυτά αντλούσε το Μοναστήρι την υποστήριξη και τη δύναμή του. Η θαυματουργή Εικόνα της Παναγίας, γνωστή και στην ευρύτερη περιοχή, πρόσφερε τα αγαθά της είτε απ' ευθείας μέσω λειτουργιών και προσευχής στην έδρα της, στο Μοναστήρι, είτε μέσω περιφοράς της που γινόταν περιοδικά στα χωριά του Νομού Καρδίτσας.

Το Μοναστήρι βρίσκεται σε εσωτερική δασώδη πλαγιά και σε πλάτωμα που καταλήγει κοντά σε ένα μεγάλο βράχο, που η κορυφή του πατέται εύκολα από την πλευρά του μοναστηριού ενώ από τις άλλες πλευρές του σχηματίζει ένα μεγάλο και απότομο γκρεμό. Για να το δει κανείς το Μοναστήρι πρέπει να φτάσει πολύ κοντά του.

Ανεβαίνοντας τη δασωμένη πλαγιά πάνω από το Μοναστήρι και στην ψηλότερη κορυφή μιας χαμηλότερης προς τον ευρύτερο ορεινό χώρο εσωτερικής κορυφογραμμής, που οδηγεί από τον οικισμό Ζερβαίκα προς το Καταφύγι, βρίσκεται το Παλιόκαστρο. Υπάρχουν ερείπια κάστρου της εποχής των Δολόπων (1100-1200 π.Χ.).

Οι διαδρομές προς το Μοναστήρι ήταν γνωστές και ασφαλείς. Οι λεγόμενοι δρόμοι της εποχής εκείνης ήταν γαιδουρομονοπάτια στην πραγματικότητα. Οι άνθρωποι κινούνταν πεζή ή καβάλα στα ζώα τους και τα πράγματά τους τα μετέφεραν ή στην πλάτη τους (ζαλίκα) ή φορτώνοντάς τα στα ζώα τους.

Το Μοναστήρι και το Κάστρο αποτελούν, αντίστοιχα, τμήματα μιας μεγάλης θρησκευτικής και ιστορικής διαδρομής και επομένων ο κάθε δρόμος που τα προ-

Η Μονή Πέτρας το 1939. Φωτογραφία Ορλάνδου, από το βιβλίο του Γ.Κλήμου "Το χρονικό της Ιεράς Μονής Πέτρας"

σεγγίζει έχει τη σημασία του, εξαιτίας Εκείνων που προηγήθηκαν και που άφησαν ανεξήπλα τα σημάδια τους ως διαφορή παρακαταθήκη.

Το Μοναστήρι, ως τις αρχές της δεκαετίας του 1950, αποτελούνταν από ένα τετράγωνο περίβολο με κελιά στις δύο πλευρές (νότια και ανατολική) και υψηλό μαντρότοιχο στις άλλες δυο. Με τον έξω κόσμο επικοινωνούσε με δυο πόρτες-θύρες επενδυμένες με μέταλλο. Η προς τον βράχο βόρεια ήταν λαβωμένη από βόλια. Πάνω στο βράχο υπήρχαν ίχνη τάφων. Η άλλη, η προς τη νότια πλευρά και το πλατύ μπροστά της πλάτωμα με τις υψηλά δέντρα (φτελιές), ήταν διπλή και αποτελούσε την κύρια είσοδο. Εδώ, και σκύβοντας αρκετά, έπρεπε να κατέβει κανείς μερικά πέτρινα σκαλοπάτια για να βρεθεί στον εσωτερικό περίβολο. Ακριβώς πάνω από τη θύρα τουτή (όροφος) και σε όλη τη νότια πλευρά υπήρχε το Ηγουμενείο και τα κελιά των μοναχών. Τα κελιά ήταν μικρά και σκοτεινά με την πόρτα τους να ανοίγει προς το εσωτερικό ενιαίο ξύλινο μπαλκόνι. Στα ανατολικά κελιά φιλοξενούνταν ο στάβλος και οι αποθήκες. Εκεί κρέμονταν και η μικρή καμπάνα.

Ο γλυκός και χαρακτηριστικός ήχος της μικρής αυτής καμπάνας μάς προϋποτίθεται σαφώς που περνούσε δεξιά από το πηγάδι με το κρυστάλλινο νερό, όπου όλοι σταματούσαν για να πιουν λίγο λες και έπρεπε-ένοιωθαν σαν να έπιναν αγίασμα. Ήταν, άλλωστε, το μοναδικ

"Χαίρε, τάφε των ορνίθων!"

Ήταν τον καιρό που η ληστοκρατία αποτελούσε καθεστώς στον τόπο μας, μέχρι τουλάχιστο το 1930, που ο Βενιζέλος την εξάλειψε με αυστηρότατο νόμο που πρόβλεπε πολυεπή φυλάκιση, εκτόπιση, εξόρια κλπ. για τους ληστές και τους ληστοτρόφους. Μέχρι τότε οι κυβερνήσεις εξαπέλυαν τα αποστάσματα της χωροφυλακής στη ύπαιθρο για την εξόντωση ή σύλληψη των ληστών και -για να είμαστε δίκαιοι- πρέπει να πούμε ότι τα αποστάσματα εκείνα, αν εξαρέσουμε την ανεπιπωτή ταλαιπωρία των χωρικών, στη διάωξη των ληστών αποδείχτηκαν πολύ αποτελεσματικά.

Κατά κανόνα, στα χωριά της υπαίθρου, που δρούσαν κυρίως οι ληστές, οι περισσότεροι κάτοικοι ήταν κατ' ανάγκη ληστοτρόφοι -άντε ν' αρνηθείς στέγη και τροφή στο ληστή-, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, είχαν κάποιας μορφής συνενοχή, και πολλοί λίγοι -οι ευπορότεροι κατά κανόνα- ήταν θύματα των ληστών. Και οι μεν και οι δε είχαν κάθε λόγο να καλοπιάνουν το καπετάνιο-αποσπασματάρχη και να του δείχνουν υποταγή και σεβασμό με κάθε τρόπο. Ο καπετάνιος εκεί ήταν ο θεός! Αρκούσε ένα νεύμα για να ικανοποιηθεί κάθε επιθυμία του και εκείνος κάθε άλλο παρά το απέφευγε. Εκείνο που δεν χρειάζοταν να το ζητήσει ο καπετάνιος και το εύρισκε έτοιμο μόλις κατάφθανε στο χωριό ήταν το δίπτυχο: κότα-πίτα για όλο το απόσπασμα. Δυστυχώς οι κότες του χωριού, που ήταν τα μεγάλα θύματα, δεν είχαν τον τρόπο να αντιδράσουν.

Η πολλή εξουσία, όπως είναι γνωστό, έχει ως επακόλουθο τον αυταρχισμό. Σιγά σιγά, "ανεπαισθήτως" όπως λέει ο Καβάφης, ο καπετάνιος γίνεται ...νόμος! "Ο νόμος είμαι εγώ!". Αυτό ακριβώς συνέβη και στον καπετάνιο Λάμπρο

Το 1922-23 ο Λάμπρος, ανθυπασπιστής της χωροφυλακής, υπηρετούσε ως αποσπασματάρχης στην περιοχή του Ασπροπόταμου, με ρητή εντολή να πατάξει τη ληστεία που μάστιζε την περιοχή. Πιστός στο καθήκον, ο Λάμπρος επιδόθηκε με υπερβάλλοντα ζήλο στο έργο που του ανέθεσε η υπηρεσία του. Πήρε σβάρνα τα χωριά του Ασπροπόταμου και άλλοτε με το καλό, άλλοτε με τη βία, συγκέντρωσε τις πληροφορίες που χρειάζοταν, χωρίς βέβαια να παραλείπει και το ευχάριστο σπορ της εξόντωσης των ορνίθων! Οι πληροφορίες του τον οδήγησαν σε μοναστήρι της περιοχής, όπου ο καλόγερος, κατά τους πληροφοριοδότες του αποσπασματάρχη, ήταν ληστοτρόφος. Συλλαμβάνει τον καλόγερο, τον ανακρίνει, τον κακοποιεί και τελικά τον κρεμάει για να μαρτυρήσει πού κρύβονται οι ληστές.

Το γεγονός έλαβε διαστάσεις και ο δεσπότης της περιοχής διαμαρτυρήθηκε στον ανώτερο διοικητή της Χωροφυλακής, στη Λάρισα. Ο τελευταίος διέταξε τον αποσπασματάρχη να παρουσιαστεί ενώπιόν του το συντομότερο. Τρομοκρατημένος ο Λάμπρος πηγαίνει στη Λάρισα και, μη γνωρίζοντας κανέναν άλλο, απευθύνεται στο συγχωριανό του το Θανάση, που υπηρετούσε τη θητεία του στο Φρουραρχείο της Λάρισας, μήπως μπορούσε να μεσολαβήσει στο διοικητή.

Πράγματι ο Θανάσης απευθύνθηκε στο φρούραρχο, ο οποίος τηλεφώνησε σχετικά στο διοικητή της χωροφυλακής. Στη συνέχεια ο Θανάσης συνόδευε τον έντρομο αποσπασματάρχη ως το γραφείο του διοικητή του και, ενώ ο Λάμπρος μπήκε στο γραφείο, εκείνος παρέμεινε έξω από τη μισόκλειστη πόρτα. Πρέπει να πούμε ότι ο Λάμπρος ήταν μεσαίου αναστήματος και μάλλον κοντός και ευτραφής με προτεταμένη κοιλιά (προγάστωρ), άλλωστε έτσι τον θυμούμαι κι εγώ στα γεράματά του.

Κλαρίνο ο Λάμπρος σε σάση προσοχής, με όστε δυνατότερη φωνή του επέτρεπε ο πανικός του, άρχισε την αναφορά του:

-Ανθυπασπιστής της χωροφυλακής Λάμπρος λαμβάνω την τιμήν, κ. Διοικητά, να παρουσιασθώ κα να σας αναφέρω για την υπόθεση του καλόγερου.....

-Φτάνει, φτάνει, του λέει ο διοικητής, ξέρω την υπόθεση.

Ο διοικητής έμεινε να τον κοιτάζει επίμονα μερικά λεπτά. Σηκώνεται έπειτα από την καρέκλα του, πιάνει το μεταλλικό χάρακα του γραφείου, πλησιάζει, τον βυθίζει αργά στην προτεταμένη κοιλιά του αποσπασματάρχη και αναφωνεί:

-Χαίρε, τάφε των ορνίθων!

Αφού ο χάρακας έκαμε την ίδια διαδρομή δυο τρεις φορές, ο διοικητής περιορίστηκε να κάμει διημύτατες παρατηρήσεις στον κάθιδρο αποσπασματάρχη και το επεισόδιο έληξε εκεί.-

Λ.Γ.

Μονή Πέτρας (Δεκαπενταύγουστο)

συνέχεια από σελ. 10

παραπάνω.

Οικογένειες από το Καλλίθεο κατασκήνων στο πλάτωμα και κάτω από τα δέντρα περί την κουφή του, σε θέση θεωρείου, μια ή και δυο βδομάδες πριν τη γιορτή. Οι καραγκούνες με την ειδική και ιδιόμορφη κόμμωσή τους, αλλά και τις ωραίες και πολύχρωμες φορεσιές τους ακτινοβολούσαν και ομόρφαιναν τον τόπο τονίζοντας τη διαφορά συγκρινόμενες με τις αποκαλούμενες σιαπανίσιες των ορεινών χωριών.

Οι μαγαζάτορες προετοίμαζαν τα των μαγαζιών τους μεταφέροντες με τα μεταφορικά ζώα όλα τα χρεώδη (τραπέζια, καρέκλες, ποτά και ό, τι άλλο) για να φάει, να πιει και να χρεψεί ο κόσμος. Ο φωτισμός γινόταν με φώτα αστειλίνης και περιοριζόταν στους πάγκους και στα τραπέζια των μαγαζιών. Όλη η άλλη ευρύτερη περιοχή φωτίζοταν από το φεγγάρι και τις ανταύγειες των φωτών που ανάβονταν διάσπαρτα για το φήσιμο των σφαχτών (αρνιά-κατσίκια) και κοκορετσιών.

Την παραμονή, ντυμένος ο κόσμος στα καλά του, ξεκινούσε για το Μοναστήρι, ώστε να φτάσει εγκαίρως για να προλάβει τις αναγκαίες προετοιμασίες, πριν χτυπήσει η καμπάνα για τον Εσπερινό. Το κάθε χωριό έπιανε ένα κομμάτι τόπου στο πλάτωμα-χωράφι. Έστρωναν καταγής κλαδιά που έκοβαν από το γύρω δάσος, άπλωναν πάνω τους μια κουβέρτα, ένα σεντόνι και έτοιμο το κονάκι τους. Τα μεταφορικά ζώα τα έδεναν στις κοντινές παρυφές του δάσους. Όσοι το μπορούσαν..., άναβαν φωτιά κοντά τους και έψηναν κάτι για τους ίδιους ή και να το πουλήσουν. Υπήρχαν, όμως, και πολλοί που βρίσκονταν σε διαρκή δίαιτα λόγω ανέχειας.

Τα παιδιά παρεούλες, τρεχαλητό και παιχνίδι, οι νέοι βόλτες, ματιές και χορό και οι μεγαλύτεροι, και ανάλογα με την ηλικία, βόλτα, συναντήσεις με συγχωριανούς ή και άλλους από τα άλλα χωριά, εκκλησιασμό και προσευχή. Η βόλτα στο κοτρώνι (βράχος παρά το Μοναστήρι, όπως προαναφέρθηκε) ήταν απαραίτητη. Όλη τη νύχτα και όλα μαζί.

Ο Εσπερινός με την Αρτοκλασία γινόταν αργά το απόγευμα και η καμπάνα για τη Λειτουργία χτυπούσε κατά τις 3 το πρωί.

Τις πρωινές ώρες, ανήμερα της Παναγίας, και ύστερα από την Απόλυτη, άρχιζε η αναχώρηση των προσκυνητών για τα χωριά τους, όπου κατά τις απογευματινοβραδινές ώρες γινόταν το γέλιντι του χωριού με την παρουσία όλης της ομορφιάς του.

Κατά την αναχώρηση από το Μοναστήρι και στην αρχή του δρόμου της επιστροφής έστρεφαν όλοι προς την πλευρά της Εκκλησίας και με το κεφάλι σκυμμένο έκαναν τον σταυρό τους ευχόμενοι το "και του χρόνου, Παναγία μου, να' μαστε καλά".

Και να ο Ήλιος μια αξάλη.

Προσκυνητές αγάλι-αγάλι
αναχωρούν για τα χωριά τους
κι όλοι μαζί απ' τη μεριά τους
προσεύχονται και κάνουν τάμα
και την επόμενη χρονιά
όλοι μαζί, Παππούς - Μανιά
και πάλι να' ναι αντάμα.

Αυτά συνέβαιναν..... Η εισβολή του αυτοκινήτου άλλαξε ή και τροποποίησε πολλά από τα έθιμα. Ήδη υπάρχει ασφαλτοστρωμένος δρόμος που από το Καλλίθεο και μέσω του Καταφυγίου οδηγεί στο Μοναστήρι, και από εκεί οδηγεί στα Ζερβαϊκα και στον Άγιο Αθανάσιο Λαμπερού, όπου συναντιέται με τον περιφερειακό της Λίμνης Πλαστήρα.

Το εκκλησιαστικό τελετουργικό παραμένει το ίδιο διαχρονικά, αλλά τώρα είναι εξαιρετικά ενισχυμένο εκπέμποντας Βυζαντινή μεγαλοπρέπεια, εξαιτίας της ύπαρξης στο Μοναστήρι δυναμικής και μορφωμένης Μοναστικής Κοινότητας. Σε ότι αφορά στο 15αγούσιο, ο Εσπερινός με την Αρτοκλασία γίνεται κανονικά την Παραμονή το απόγευμα και δυο Λειτουργίες γίνονται ανήμερα της Παναγίας: Μία στις πρωινές νυχτερινές ώρες, και η δεύτερη στις πρωινές ώρες με πέρας γύρω στις 11.

Δε διανυκτερεύει, πλέον, κανείς από τους πιοτούς εκείνους εκτός από ελάχιστους λάτρεις του πατροπαράδοτου εθίμου. Όσο για το ολονύκτιο γλέντι, τούτο πήρε άλλη μορφή. Γίνεται στα χωριά, αλλά για τους παλιότερους του λείπει εκείνο το ιδιαίτερο χρώμα μιας ανεπανάληπτης εποχής.

Μια επίσκεψη στην Μονή της Πέτρας, όποτε και να γίνει, θα δώσει τη

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Επιτέλους, παιδιά!

Επιτέλους παιδιά στο γερασμένο χωρίο μας! Οι πασχαλινές διακοπές έφεραν τα παιδιά στο χωρίο και τα οδήγησαν, πού αλλού; Στο γήπεδο. Είναι κι αυτό μια αχτίδα ζωής και ελπίδας ότι το χωρίο μας θα ζήσει...

Η διάνοιξη του δρόμου στης Κουρτέσινας

Έγινε επιτέλους η διαπλάτυνση του δρόμου στη θέση Κουρτέσινα, αλλά με μεγάλη τσιγκουνιά. Μισή δουλειά δηλαδή. Δεν νομίζουμε ότι είναι θέμα κόστους να ολοκληρωθεί η διάνοιξη, ώστε να απομοιωθεί η στροφή τόσο προς την κατεύθυνση της Ιτιάς όσο και προς το Κόμμα. Ας το ξαναδούν οι αρμόδιοι.

Εκείνο επίσης που πρέπει να προγραμματισθεί, πριν θρηνήσουμε θύματα, είναι το γεφυράκι στην Ιτιά. Η απότομη στροφή με κάθοδο και συνεχόμενη άνοδο αποτελεί αυτόχρονα καρμανιόλα, ιδίως τη νύχτα και ιδιαίτερα σε ανθρώπους που δεν ξέρουν το δρόμο.

Βουλευτικές εκλογές 2012

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Συγκεντρωτικά αποτελέσματα 6ης Μαΐου 2012

Ενσωμάτωση 323 από 323 100,00%

Έγγεγραμμένοι 139.723 - Συμμετοχή 63,94% - Ψήφισαν 89.333

Έγκυρα 87.080 - Άκυρα 1.670 - Λευκά 583

ΚΟΜΜΑ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΔΡΕΣ
ΠΑΣΟΚ	13209	15,17	-
Ν.Δ.	24261	27,86	3
Κ.Κ.Ε.	8625	9,90	1
ΛΑΟΣ	1885	2,16	-
ΣΥΡΙΖΑ	12449	14,30	1
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ	8142	9,35	
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	3792	4,35	
ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	5243	6,02	
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ	1885	2,16	
ΆΛΛΑ ΚΟΜΜΑΤΑ		8,13	

ΣΥΡΙΖΑ	50
ΛΑΟΣ	13
ΔΗΜΟΚΡ. ΣΥΜΜΑΧΙΑ.....	9
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	10
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ	25
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ	22
ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	30

Ραχουλιώτες υποψήφιοι

Δύο συγχωριανοί μας υποψήφιοι έλαβαν μέρος σ' αυτές τις εκλογές: Ο Θωμάς Ράπτης με το Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό (ΛΑΟΣ) και Η Σταματία (Ματίνα) Βρέκου με τους Οικολόγους Πράσινους. Και τα δύο αυτά κόμματα δεν μπήκαν στη Βουλή.

Τέλη Ύδρευσης Ζωγρί

Την αδυναμία του Δήμου να δώσει λύση στην κακή λειτουργία του συστήματος υδροδότησης στο Ζωγρί, την χρέωσαν στους καταναλωτές του οικισμού με τέλη ύδρευσης εξωπραγματικά και δυσβάστακτα. Οι χρέωσεις κυμαίνονται από 50-400 -!

Κύριοι του Δήμου είναι σε γνώση σας ότι το μισό νερό της γεώτρησης δεν διοχετεύεται στη δεξαμενή και μέσω αυτής στους καταναλωτές του οικισμού αλλά διοχετεύεται κατ' ευθείαν στο ποτάμι:

Σίγουρα το γνωρίζετε. Τι κάνατε για να δώσετε λύση σ' αυτό το πρόβλημα; Τίποτα.

Η εύκολη λύση. Πληρώστε κορόδια για νερό που δεν καταναλώνετε.

Το πρόβλημα που δημιουργείται είναι από τη μεγάλη παροχή της αντλίας της γεώτρησης και τη μικρή διατομή του αγωγού που μεταφέρει το νερό στη δεξαμενή. Θα μπορούσατε με κάποιο τρόπο να είχατε μειώσει την παροχή της γεώτρησης ώστε να μη πηγαίνει χαμένο το μισό νερό στο ποτάμι, και το κόστος λειτουργίας του αντλιοστασίου θα ήταν το μισό.

Επίσης πριν 3 περίπου χρόνια ξεκίνησε έργο αντικατάστασης του υπάρχοντος αγωγού με άλλον μεγαλύτερης διατομής. Ο νέος αγωγός τοποθετήθηκε από την γεώτρηση μέχρι τα Χάνια. Από εκεί μέχρι την δεξαμενή είναι άλλα 800 μ περίπου.

Θα πρέπει η Δημοτική αρχή ή να βρει τρόπο να μειώσει την παροχή του αντλιοστασίου ή να βρει την πίστωση ώστε να ολοκληρωθεί ο αγωγός μέχρι τη δεξαμενή. Οι κάτοικοι του Ζωγρί δεν θα ανεχούν να πληρώσουν κι άλλο χαράτσι για νερό που δεν καταναλώνουν.

(Ενώ βρισκόμαστε στη φάση της εκτύπωσης της εφημερίδας πληροφορηθήκαμε ότι έχει προγραμματισθεί για φέτος η κατασκευή του υπόλοιπου τμήματος του αγωγού από τα Χάνια μέχρι τη Δεξαμενή. Κάλιο αργά.)

Ξυλουργικές Εργασίες
Παντός Τύπου
ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

4ο χλμ. Καρδίτσας - Αθηνών
Τηλ.: 24410 61533 - Κιν.: 6978364850

Κων/νος Ιωαν. Σιώκος
Εμπόριο - Σέρβις Η/Υ - Τοποθέτηση κεραιών
Χαρίτου 15 - Καρδίτσα
Τηλ.: 6936660994 - 2441100131

Φαρμακείο
Αποστολία Λ. Κατσιούλα

Τέρμα Ταυρωπού
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ
ΘΕΡΜΟΜΟΝΟΤΙΚΑ

ΘΩΜΑΣ
ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΘΗΡΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009
ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717

